

Tilastokeskus

Tilinpäätös 2022

Sisällys

1	Toimintakertomus.....	2
1.1	Johdon katsaus.....	2
1.2	Tuloksellisuus.....	3
1.3	Vaikuttavuus.....	5
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	5
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	6
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	6
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	6
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	9
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	12
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	16
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	18
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	18
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	22
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	25
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	35
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	35
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	36
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	37
1.7.4	Tase.....	39
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	40
1.9	Arviointien tulokset.....	41
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	43
1.11	Kuvioiden 1–3 tiedot taulukkomuodossa.....	43
2	Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma.....	44
3	Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma.....	46
4	Tilastokeskuksen tase.....	47
5	Tilastokeskuksen liitetiedot.....	48
6	Allekirjoitus.....	55

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Tilastokeskuksessa asiat ovat sujuneet seurantavuonna lyhyesti sanottuna hyvin. Tilastojen käyttäjiltä ja sidosryhmiltä saatu palaute on ollut erittäinkin hyvää. Tilastokeskusta arvostetaan myös EU:n ja kansainvälisessä tilastotoimessa rakentavana uusien ratkaisujen etsijänä. Kansainvälisestä yhteistyöstä saatu palaute on ollut hyvinkin myönteistä.

Vuoden suurin saavutus on ollut, että tilastotuotanto on toiminut kuten pitääkin. Tilastojen julkistamisessa käytettävä verkkosivuston osio ja samalla tilastojen julkaisuprosessi uudistettiin. Uuden järjestelmän ja toimintamallin käyttöönoton ongelmista selvittiin hyvin pienillä vaurioilla julkistusten oikea-aikaisuuden ja virheettömyyden kannalta.

Toimintaympäristön isoimmat muutokset ovat olleet ennakoimattomia, mutta kyberturvallisuuden uhkien uskotaan jatkuvan myös lähivuosina. Koronapandemia aloitti erilaiset nopeat pyynnöt asiakkailta. Seurantavuonna puolestaan Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kiihtyvä inflaatio lisäsivät tietojen kysyntää. Tarpeisiin vastaamiseksi tuotettiin esimerkiksi nopeita polttonesteiden viikoittaisia hintatilastoja, mutta myös raportteja covid-rahoituksen käytöstä EU:lle. Valmisteilla on EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) raportointi.

Asiakastarpeista lähti myös datahuone, jonka valmisteluun saatiin rahoitusta jo seurantavuodelle. Datahuone mahdollistaa hallinnollisten ja muidenkin aineistojen käyttöä tutkimuksessa aiempaa tehokkaammin. Datahuone on jatkoa Helsinki GSE:n tilannehuoneelle, joka perustettiin korona-aikana ja joka lopetettiin vuoden 2021 lopussa.

Tilastolain ja Tilastokeskusta koskevan lain uudistustyö viivästyi alun perin arvioidusta aikataulustaan. Lakimuutokset saatiin kuitenkin käsiteltyä valiokunnissa seurantavuoden aikana. Tilastokeskukselle lisätään lain voimaantulon myötä uutena tehtävänä tutkija- ja aineistopalvelun tarjoaminen. Muutos selkiyttää Tilastokeskuksen tietosuojaoikeudellista asemaa rekisterinpitäjänä ja henkilötietojen käsittelijänä tutkijapalvelun tarjoamisen eri vaiheissa. Merkittävä muutos on myös, että tilastointitarkoitukseen kerätyn hallinnollisen rekisterin tiedot voidaan luovuttaa tutkija- ja aineistopalveluun jo ennen kuin tilasto on julkaistu.

Taloudellisessa mielessä vuosi 2022 oli menestys. Sekä maksullisen että yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot saavuttivat kaikkien aikojen ennätyksen. Mukana oli myös eräitä isoja maksullisia toimeksiantoja, jotka osittain ovat vielä korona-ajalta siirtyneitä haastattelutiedonkeruita. Talousarviorahoitusta saatiin soten vaikutusten huomioon ottamiseen tilastoinnissa sekä liikenteen ja työkoneiden päästö- ja energialaskentajärjestelmän kehittämiseen.

Tilastokeskukseen on syntynyt vuosien mittaan runsaasti teknistä kehittämisvelkaa. Tilastotuotannossa hyödynnetään tietojärjestelmiä, joiden elinikään vaikuttaa myös tilastosäädösten perusteella tulevat uudet vaatimukset. Paikka paikan päälle korjaaminen on lisännyt riskejä esimerkiksi kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Tarkoituksen on vähentää kehittämisvelkaa hankkimalla lisärahoitusta ja kohdentamalla resursseja uudelleen.

Kehittämistoimintaan on panostettu hyödyntämällä myös ostopalveluita. Tämä on tarkoittanut menojen kasvua edellisestä vuodesta. Rahoitusta siirtyi vuodelta 2022 vuodelle 2023, koska kaikki hankinnat eivät edenneet suunnitellussa aikataulussa. Rahoitusta myös oli käytettävissä alun perin suunniteltua enemmän, jolloin siirtyvä erä kasvoi edellisestä vuodesta. Säästyvien resurssien on arvioitu olevan tarpeen parin seuraavan vuoden aikana, jotta vähintäänkin jo aloitetut kehittämistoimet saadaan valmiiksi.

Henkilöstön määrä pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökyselyssä saatiin vuodesta 2005 alkanee mittaushistorian parhaimmat pisteet. Erityisesti paranivat vuorovaikutus ja viestintä sekä työyhteisön toimintakulttuuri. Sairaspoissaolojen määrä

kasvoi, muttei kuitenkaan koronaa edeltäneelle tasolle. Rungas työmäärä aiheutti henkilöstön kuormittumista. Edellisen toimintakertomuksen tapaan voi todeta, että jaksaminen säilyi huolen aiheena. Esimerkiksi maksullisen toiminnan ennätystulos tarkoitti myös lisätyötä asiantuntijoille.

Seurantavuonna päivitettiin strategia. Tavoitteina oli päivityksen avulla lisätä konkretiaa ja siten helpottaa strategian toimeenpanoa. Strategian konkretisoimiseksi kesällä laadittiin erillinen strateginen toimenpideohjelma seurantavuoden loppua ja vuotta 2023 varten. Jatkossa on tarkoitus hienosäätää johtamis- ja päätöksentekojärjestelmää sekä sujuvoittaa kehittämismallia. Fokus on kuitenkin tilastotuotannossa ja sen tukemisessa. Isoina teemoina ovat koko talossa toiminnan priorisointi ja tehostaminen.

Tavoitteena on, että strategiakaudella 2022–2026 Tilastokeskuksen rooli tiedon käytön edistämässä laajenee ja valmiudet toimia yhteiskunnan monipuolistuvien tietotarpeiden täyttäjänä vahvistuvat.

1.2 Tuloksellisuus

Seurantavuoden huhtikuussa otettiin käyttöön tilastojen uusi julkistusjärjestelmä. Käyttöönotto viivästyi tavoitteena olleesta vuodenvaihteesta. Tilastojen julkaisumallia uudistettiin niin, että tilastojulkistusten tilalle tulivat tilastotiedotteet ja tietokantajulkaisut. Konseptin muutos kasvatti merkittävästi julkaisujen lukumääriä. Koska alkuvuonna julkaistiin vanhan konseptin mukaisesti, niin tiedot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen eikä tavoitteeseen verrattuna. Kuitenkin kaikki suunnitellut tilastotiedot saatiin julkaistua joko vanhalla tai uudella tavalla.

Tilastojulkistusten oikea-aikaisuus heikkeni edellisestä vuodesta: 96 prosenttia julkistuksista ilmestyi julkaisukalenterin mukaisesti (2021: 98 ja 2020: 95 %). Ajallisista poikkeamista myöhästymisiä oli 21, aikaistuksia 3 ja peruuntumisia 1. Julkistusten virheettömyys heikkeni myös 2 prosenttiyksikköä (2022: 92, 2021: 94 ja 2020: 93 %). Virheitä noin kolmannes liittyi aineiston käsittelyyn ja kaksi kolmannesta julkaisemiseen. Virheitä aiheuttivat kiire ja resurssipula yhdistettynä uuden julkaisujärjestelmän edellyttämiin aiemmasta poikkeaviin menettelyihin.

Kansainvälisissä arvioinneissa Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot arvioidaan hyvin laadukkaiksi. Arviointikriteereinä käytetään yleensä valmistumisviivettä, tuotettujen tietojen määrää suhteessa vaatimuksiin ja toimituskertojen määrää, joka kertoo virheiden korjaamisesta.

Tutkijapalveluiden toiminta laajeni edelleen. Hinnoittelun muutokset vuoden 2021 alusta lähtien muuttivat tutkimushankkeita aiempaa selvästi laajemmiksi sekä aineistojen että tutkijoiden määrällä laskettuna. Vaikka käyttöluopahakemusten määrä pieneni edelleen, etäkäyttäjärjestelmän käyttäjätunnusten määrä kasvoi 16 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna (2022: 1 292, 2021: 1 113 ja 2020: 983 hankekohtaista käyttäjätunnusta). Tutkijapalveluiden aineistoviiveet eivät olleet tavoitellulla tasolla, mihin vaikutti hankkeiden monimutkaistuminen.

Tutkijapalveluiden mikrosimulointimallissa viiveitä ovat aiheuttaneet lähdeaineistojen muutokset ja henkilövaihdokset. Vuoden 2020 aineiston käyttöönotto peruttiin käyttäjien ehdotuksesta, koska koronapandemian aikana tehdyt etuuksia ja verotusta koskeneet päätökset vaikuttivat simuloinnin luotettavuuteen. Seurantavuoden lopulla mikrosimulointimallin yhteyteen lisättiin Kelan jaksoaineistot.

Tutkijapalveluiden tuotot kasvoivat 58 prosenttia edellisestä vuodesta ja ylittivät reilusti 2 miljoonaa euroa (2022: 2,09, 2021: 1,33 ja 2020: 1,03 milj. €). Tuottojen kasvuun vaikutti myös hintojen nousu vuoden 2022 alussa. Tutkijapalveluiden osuus myyntituotoista on noussut 20 prosenttiin.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,7 miljoonaa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 26 prosenttia (2,2 miljoonaa euroa) ja ylittivät vuoden 2020 tuotot 3,3 miljoonalla. Suunnitteluvaiheessa vuodelle 2022 asetettiin liiankin maltillinen tavoite, koska ei luotettu maksullisen toiminnan palaavan koronaa edeltävälle tasolla ja suunnitelma perustui osaksi suhteellisen varmoihin tulo-olettamiin.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus parani 99 prosenttiin (2021: 82 ja 2020: 85 %). Nousu johtuu erityisesti tutkijapalveluiden kustannusvastaavuuden paranemisesta. Toki tutkijapalveluissa asiakkailta saadut tuotot eivät vielä kättaneet edes erilliskustannuksia. Kustannusvastaavuuden tavoite oli 100 prosenttia.

Tilastokeskukseen luotetaan neutraalina faktatiedon tuottajana. T-median toteuttamassa Luottamus & Maine -tutkimuksessa Tilastokeskus sijoittui vuonna 2022 sijalle 20 mukana olleista 81 organisaatiosta. Organisaationa Tilastokeskukseen ei kohdistunut seurantavuonna negatiivista uutisointia painetussa mediassa. Tilastokeskusta koskevien pääkirjoitusmainintojen määrä kasvoi 28 prosenttia, muttei yltänyt koronaa edeltävälle tasolla. Sosiaalisessa mediassa seuraajien määrä on kasvanut edelleen (Twitter +10 %, LinkedIn +9 % ja Facebook +5 %).

Työpanosta käytettiin seurantavuonna 742 henkilötyövuotta, joka on 5 henkilötyövuotta (-1 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Haastattelijoiden henkilötyövuosimäärä pieneni kahdella eli 102:sta sataan ja muun henkilöstön työpanos väheni kolmella eli 645:stä 642:een. Varsinaisten määräraikaisten osuus vuoden lopulla oli 15,3 prosenttia. Määräraikaisten haastattelijoiden määrä pieneni 17 henkilöllä, kun taas kuukausipalkkaisten määräraikaisten määrä kasvoi saman verran. Seurantavuonna Tilastokeskuksessa työskenteli 3 siviilipalvelusvelvollista.

Henkilöstön työtyytyväisyys VMBaron tulosten mukaan oli ennätyksellisen hyvä. Pisteluku oli 3,65, joka on lähes sama kuin valtion vertailutieto. Vuonna 2021 vastaava pisteluku oli 3,57 ja 2020 3,52. Sairaspoissaolot lisääntyivät (2022: 9,5, 2021: 6,2 ja 2020: 7,4 tpv/htv), mutteivat kuitenkaan koronaa edeltävälle tasolle. Työmäärä koettiin paikoin liialliseksi, mikä saattoi johtua muun muassa tavoitetta suuremmasta maksullisen toiminnan volyyymistä ja henkilöstön vaihtuvuudesta.

Korona on vaikuttanut monella tapaa Tilastokeskuksen toimintaan. Nopeiden tilastojen kysyntä on lisääntynyt, mutta tähän on myös vaikuttanut Venäjän aloittama sota sekä hintojen nousu. Etätyötä tehdään nykyään enemmän kuin läsnätyötä. Matkustus on alkanut lisääntyä, mutta on edelleen vähäisempää kuin ennen koronaa. Myös terveydenhoidon kulut ovat alhaisemmat kuin ennen koronaa.

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta 75,8 miljoonaa euroa (2021: 68,3 ja 2020: 64,9). Summa kasvoi 7,5 miljoonalla edellisestä vuodesta. Pääosa eli 55,0 miljoonaa euroa rahoituksesta tuli valtion talousarviossa toimintamäärärahana (2021: 51,1 ja 2020: 48,7 miljoonaa euroa). Tulot maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta sekä muut tulot olivat yhteensä 13,6 miljoonaa euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintameno-rahoitusta oli 6,6 miljoonaa euroa. Vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyi 11,8 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksen kokonaismenot, 63,7 miljoonaa euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 2,4 miljoonaa euroa eli 4 prosenttia. Mukana on myös muiden momenttien käyttö. Euromääräisestä kasvusta suurin osa, 1,3 miljoonaa euroa, johtui henkilöstömenoista. Henkilöstön määrä säilyi lähes ennallaan, mutta palkat nousivat erityisesti VES-/TES-yleiskorotusten perusteella. Henkilöstömenot ovat suurin menoerä, 73 prosenttia. Palveluhankinnat kasvoivat 6 prosenttia. Ne olivat edelleen 19 prosenttia kokonaismenoista. Vuokramenojen nousu oli 3 prosenttia, ja osuus säilyi 5 prosentissa. Muiden menojen osuus oli 2 prosenttia. Muiden menojen noususta suurin osa johtui matkustuksen vilkastumisesta. Kehittämistoiminta oli seurantavuonna aktiivista. Tavoitteena on purkaa kehittämisvelkaa, joka uhkaa eräiden tilastojen tietojärjestelmien toimintavarmuutta. Projektitoiminnassa

käytettiin aiempaa enemmän ostopalveluita, mikä näkyy myös palvelujen ostoissa. Työn alla on useita laajoja hankkeita, joista osa tehtävistä tehdään vuonna 2023 tai sen jälkeen. Suurehko siirtyvä erä on tarkoitettu varmistamaan tuotantoa ja siihen liittyvää välttämätöntä kehittämistä parin seuraavan vuoden ajan sekä varautumaan mahdollisesti tuleviin budjettirahoituksen kiristymisiin.

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Taulukko 1: Toiminnan vaikuttavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Tilastokeskuksen tuottamien tietojen luotettavuus, % (Yrityskuvatutkimus)	82	-	87	83	-
Luottamus & Maine (T Media) (asteikko 1–5)	3,60	3,65	3,74	3,57	-0,08
Pääkirjoitusmaininnat, kpl*)	246	177	230	210	+19 %

*) Mediaseuranta: Meedius.

Valtion talousarvioesityksessä on tilastotoimelle, taloudelliselle tutkimukselle ja rekisterihallinnolle asetettu viisi vaikuttavuustavoitetta tukevaa tavoitetta:

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Kansalaisten ja yritysten asiointi julkishallinnon kanssa on entistä sujuvampaa ja asiakaslähtöisempää
- Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa
- Luottamus ja oikeusturva vahvistuvat yhteiskunnassa

Vaikuttavuustavoitteista erityisesti ensimmäinen koskee Tilastokeskusta suoraan. Tutkimuksen kannalta Tilastokeskuksen tehtävä on mahdollistaa tutkimustoimintaa, eikä niinkään itse harjoittaa tutkimusta. Kansalaisten ja yritysten asiointi – myös digitaalisesti – Tilastokeskuksen kanssa konkretisoituu erityisesti suorassa tiedonkeruussa. Tilastokeskuksen tuottamat tiedot ovat suurimmaksi osaksi saatavilla maksutta verkkosivuilta.

Taloustutkimuksen tekemän yrityskuvatutkimuksen mukaan Tilastokeskus on erittäin hyvin tunnettu: 84 prosenttia vastaajista tuntee autetulla tunnettuudella mitattuna. 76 prosenttia suomalaisista pitää tilastoja hyödyllisinä. Osuus on sama kuin edellisessäkin kyselyssä vuonna 2020.

Tilastokeskuksen tuottama tieto koetaan luotettavaksi: 83 prosenttia vastaajista pitää tietoja vähintään melko luotettavana. Näistä 34 prosentin mielestä tiedot ovat erittäin luotettavia. Muutosta ei ole edellisestä kyselystä. Kysely tehtiin 28.9.-10.10.2022. Vastaus saatiin 1 091 henkilöltä. Kohderyhmä oli 15–79-vuotiaat.

T-median tekemässä Luottamus & Maine -tutkimuksessa Tilastokeskus sijoittui maineindeksillä 3,57 sijalle 20 (2021: 11 ja 2020: sija 11) julkisista organisaatioista, joita oli

tutkimuksessa mukana 81. Tutkimukseen vastasi 9 583 suomalaista. Tilastokeskusta arvioi 204 vastaajaa.

Tilastokeskuksen maineindeksi heikentyi hieman vuodesta 2021, mutta on kuitenkin pysynyt edelleen hyvällä tasolla. Eniten edellisestä mittauksesta ovat heikentyneet talouden, johdon ja hallinnon osa-alueet. Vastuullisuus, tuotteet & palvelut, talous sekä työpaikka ovat Tilastokeskuksen vahvuuksia. Sidosryhmätuki on hyvällä tasolla (2022: 3,55, 2021: 3,61 ja 2020: 3,72), mutta myös se on heikentynyt edellisestä vuodesta. Sidosryhmätuki ilmenee vahvimmin osa-alueessa luottamus Tilastokeskusta kohtaa (2022:3,86, 2021: 3,86 ja 2020: 3,96).

Pääkirjoitusmainintojen määrän trendi oli nousujohteinen vuoteen 2020 asti, mikä on osoittanut Tilastokeskuksen arvon faktatiedon lähteenä journalistisessa mediassa. Nousu taittui vuoden 2020 jälkimmäisellä puolikkaalla. Notkahduksen jälkeen vuonna 2022 pääkirjoitusmainintoja oli 19 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tilastokeskus ostaa Meediukselta julkisuusanalyysin painetun median seurannasta. Mediaseurannassa on 30 lehteä.

Seurantavuoden artikkeleiden määrä painetussa mediassa oli 4 320 kappaletta (2021: 3 926 ja 2020: 3 862). Kasvua on 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Pahimpina koronavuosina Tilastokeskuksen tuottamia tietoja hyödynnettiin lehdistössä vähemmän kuin aikaisemmin. Vuoden 2022 alkupuolella Venäjä mainittiin 14 prosentissa Tilastokeskukseen viittaavista artikkeleista. Erityisesti Venäjä mainittiin hinnat ja kulutus -aiheen yhteydessä. Syysjaksolla huomio kääntyi takaisin Suomen talouden tilanteen seuraamiseen ja inflaatio oli usein esillä mediassa.

Asiantuntijajulkisuuden osuus on maltillisella kasvu-uralla tarkasteltaessa useiden vuosien kehitystä. Tilastokeskuksen asiantuntijoita siteerattiin alkuvuonna 7 ja loppuvuonna 8 prosentissa artikkeleita.

Media-analyysin mukaan julkisuuden sävy Tilastokeskuksen organisaatiota tai analyysimenetelmiä koskevan julkisuuden osalta oli lähes täysin neutraalia. Kriittisiä kommentteja oli seurantavuonna yksi. Siinä epäiltiin porttoainehintatilastojen oikeellisuutta paikallisen hintavaihtelun vuoksi.

Tilastokeskuksen strategian tavoitteena on korostunut tiedontuotannon laadun ja tuotantovarmuuden lisäksi vaikuttavuuden sekä tiedolla johtamisen ja tilastotuotannon vaikuttavuuden edistäminen. Tilastojulkistusten lisäksi tilastotiedoista ja niihin liittyvistä ilmiöistä kerrotaan aiempaa enemmän Tieto&Trendit -sivuston blogeissa ja artikkeleissa sekä someviestinnän keinoin.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Tilastokeskuksella ei ole siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Taulukko 2: Toiminnan tuottavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Verkossa tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden osuus vastanneista yritystiedonkeruissa, %	94	95	98	94	-1 %-yks.
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	22	42	50	54	+20 %-yks.

Yritystiedonantajista 94 prosenttia vastasi tiedonkeruisiin verkossa tai automaattisella raportoinnilla. Automaattista raportointia hyödynnetään entiseen tapaan kahdessa tiedonkeruussa. Tavoitetta ei saavutettu. 37 keruussa verkkovastaamisen osuus oli 99–100 prosenttia. 9 keruussa verkkovastaamisvaihtoehtoa ei ole, mutta näissä tiedonantajien määrä on hyvin pieni yhtä keruuta lukuun ottamatta. Yritystiedonkeruita oli yhteensä käynnissä 61.

Verkkoharavointia tehtiin 4 tiedonkeruussa (2021: 4 ja 2020: 2). Verkkoharavointi (engl. web-scraping) tarkoittaa tietojen automatisoitua keruuta verkkosivustojen lähdekoodista. Verkkoharavoinnin etu tiedonantajille on, ettei tiedonantorasitusta ole. Verkkoharavoinnit eivät ole mukana verkossa vastanneita laskettaessa.

Henkilötiedonkeruissa verkkovastaamisen osuus kasvoi 42 prosentista 54 prosenttiin ja ylitti tavoitteen. Seurantavuonna oli käynnissä 12 (2021:10 ja 2020: 7) henkilötiedonkeruuta, joissa oli mahdollista vastata verkossa. Keruista 10 saatiin päätökseen seurantavuonna, mutta kahden keruun vastausaikaa jouduttiin jatkamaan vuoden 2023 puolelle riittävän vastausmäärän saamiseksi. Vain yhdessä henkilötiedonkeruussa ei ollut mahdollista vastata verkossa.

Henkilötiedonkeruiden määrä vaihtelee vuosittain, eivätkä kaikki kyselyt toistu joka vuosi. Verkkovastausten osuudet vastauksista vaihtelivat 10 prosentista 100 prosenttiin. Henkilötiedonkeruissa verkkovastaamisen osuuden kasvu on usein samanaikaista kadon kasvun kanssa, kuten on käynyt väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -kyselyssä. Kadon kasvaminen lisää työtä ja heikentää sekä laatua että tuottavuutta.

Taulukko 3: Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa 2022.

Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa, joissa mahdollisuus vastata verkossa 2021	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma
Asumis- ja tulokysely	-	88	73
Asuntojen ja omakotitalojen korjausrakentaminen	25	24	36
Koronakriisin vaikutukset työelämään (vain verkkovastaus mahdollinen)	-	100	-
Kuluttajien luottamus -kysely	75	77	76
Kulutustutkimus (sovelluspilotti)	100	100	-
Kulutustutkimus	-	-	60
Suomalaisten matkailu -kysely (yhdistelmätiedonkeruuta testaava osa 2020)	60	60	59
Teollisuus- ja varastorakennusten korjausrakentaminen	-	-	50
Tieliikenteen tavarankuljetukset	93	96	100
Tulo- ja elinolotutkimuksen yhdistelmätiedonkeruun pilotti	73	-	-
Tulo- ja elinolotutkimus	-	-	10
Turvallisuus ja hyvinvointi Suomessa (vain verkkovastaus mahdollinen)	-	100	-
Työvoimatutkimus	-	29	48
Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö	53	59	70

Tiedonantajaviestintää on selkeytetty ja yritetty parantaa motivoivuutta. Katoa pyritään hallitsemaan menetelmäkehityksellä (substituutit, imputointi, editointi, paradata).

Vastausasteiden laskuun on vaikutettu myös tilastolakivalmistelussa parantamalla tiedonkeruuvaltuuksia, mutta tämä vaikuttaa vasta tulevinä vuosina.

Tilastolainsäädännön edellyttämä tiedonantajapalaute otettiin käyttöön yritys vastaajille. Henkilötiedonkeruissa laajennettiin tiedonantajapalautteen käyttöönottoa motivoimaan vastaajia ja lisäämään heidän tilastosivistystään.

Tiedonhankintaa vaikeuttaa edelleen vastausaktiivisuuden lasku. Esimerkiksi työvoimatutkimuksen vastanneiden osuus on laskenut 55 prosentista vuonna 2020 46 prosenttiin vuonna 2022, kun mitataan 1. rotaatiota (kyselykertaa). Koko keruussa päästiin 64 prosenttiin vuonna 2022.

Taulukko 4: Yrityksille aiheutunut tiedonantorasitus 2020–2022.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2021–22 muutos
Tiedonantorasitus, htv	142	145	140	-3 %

Yritysten tiedonantorasitus seurantavuonna, 140 henkilötyövuotta, oli 3 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna. Rasitus on ollut jo 9 vuotta samaa suuruusluokkaa 140–152 henkilötyövuotta. Neljä henkilötyövuosiltaan vaativinta keruuta ovat samat kuin vuonna 2021 eli majoitustilaston kuukausikysely, työvoimakustannusten neljännesvuositilasto, yritysten tilinpäätöskysely sekä toimipaikkarakenne- ja henkilöstötiedustelu. Ne työllistävät yhteensä yli 50 henkilötyövuoden verran.

Rasitetta vähensivät tauolla oleva vain parittomina vuosina tehtävä innovaatiotutkimus, viiden vuoden välein tehtävä CVTS – Yritysten henkilöstökoulutuskeruu sekä globaalit arvoketjut ja toimintojen ulkoistaminen. Ammattitiedonkeruu lakkautettiin vuoden 2021 lopussa. Uutena yrityskeruuna aloitettiin yritysrekisterin toimipaikkatiedustelu (2,1 htv). Korjausrakentamisen hintakehitys -keruussa otoskoko kasvatettiin (+1 htv).

Tuottavuuden parantamiseksi aineistojen luokittelutyössä otettiin käyttöön koneoppimismalleja (kulutustutkimuksen tuotteen, ammattien luokittelu. Koneoppimista alettiin hyödyntää myös tuottajahintaindeksin aineiston käsittelyssä.

Kokonaisarkkitehtuurin ja tietoprosessin arkkitehtuuriperiaatteet vahvistettiin syksyllä 2022. Periaatteet ohjaavat aiempaa vahvemmin yhteisiin käytäntöihin tietoprosessin kehittämisessä.

Seurantavuonna tehdyssä kokonaisarkkitehtuurin kypsyystasoarvioinnissa pisteet nousivat kahdella ja olivat 54. Taso säilyi ennallaan ollen 3 (2021:52/3 ja 2020: 50/2). Määritelmän mukaan tasolla 3 arkkitehtuuritoiminta on standardoitua ja kuvattu organisaation tarpeiden mukaisesti. Seurantavuonna parani erityisesti yhteensopivuus, substanssitoiminnan tuki ja kuvaukset. Arkkitehtuuriperiaatteet tukevat kehittämistä, joka on arkkitehtuurilähtöistä. Henkilöresurssit ovat pullonkaula. Pisteissä lievää heikkenemistä tapahtui organisoinnissa ja hallintaprosesseissa.

Tuottavuuden laskenta ei ole mahdollista seurantavuonna, koska tilastotuotannon julkistamistavassa tapahtui iso muutos, joka vaikutti julkaisumääriin (ks. 1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet). Tämän vuoksi ei ole saatavilla vertailukelpoista tietoa.

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat seurantavuonna 26 prosenttia. Kustannuslaskelman mukaiset erilliskustannukset kasvoivat 15 prosenttia. Työn tuntihinnoissa ei tapahtunut muutoksia, mutta tutkijapalvelut nostivat etäkäytön hintoja. Karkean arvion mukaan maksullisen toiminnan tuottavuus parani selvästi.

Kokonaispanosindeksi (menokehitys kiintein hinnoin laskettuna ennakkollisilla julkisten menojen hintaindeksillä) oli noin 103 eli kasvua edelliseen vuoteen on 3 prosenttia.

Työpanos säilyi ennallaan. Yleensä kokonaispanosindeksin noustessa tuottavuus ei ole parantunut, koska tuotanto on kuitenkin volyymiltaan melko vakaata. Seurantavuonna maksullinen toiminta kuitenkin kasvoi merkittävästi.

Tuottavuuteen vaikuttaa jatkuva lisäpanostus tiedonkeruisiin kadon pitämiseksi siedettävänä. Toimenpiteet tähtäävät toisaalta kadon pienentämiseen, mutta toisaalta myös suoran tiedonkeruun korvaamiseen muilla tiedonhankintatavoilla.

Seurantavuonna Tilastokeskuksen kehittämisprojektit sujuivat pääosin varsin hyvin. Merkittävään saavutukseen oli verkkopalvelun saaminen tuotantoon, mutta myös SOTEn vaikutukset tilastotuotantoon -hanke eteni hyvin. Kehittämistyössä korostuvat tietojärjestelmäuudistukset. Aineistojen ja tilastointivaatimusten muutokset lisäävät riskejä tilastotuotannossa erityisesti, kun tietojärjestelmät ovat elinkaarensa loppupuolella. Suurimmat riskit liittyvät tällä hetkellä kansantalouden tilinpidon tietojärjestelmään.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 5: Toiminnan taloudellisuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Tuotantokulut julkaisevaa tilastoa kohti, 1 000 €	383	406	415	461	+14 %
Ydintoimintaan ja sen tukeen käytettyjen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista, %*)	68,1 (59,8)	68,1 (61,6)	62	68,6 (61,6)	+0,5 %-yks.

*) Tavoitteessa 2022 ja suluissa olevissa luvuissa ydintoimintaan ei ole laskettu mukaan poissaoloista aiheutuvia kustannuksia.

Tilastotietojen tuotantokulut julkaisevaa tilastoa kohden kasvoivat 14 prosenttia edellisestä vuodesta. Kulujen laskennassa kokonaiskuluista vähennetään maksullisen toiminnan kulut. Maksullisen toiminnan kulut kasvoivat 14 prosenttia edellisestä vuodesta, mikä johtuu maksullisen toiminnan kasvusta (ks. luku 1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus). Kulut kasvoivat 6 prosenttia, kun mukana ei ole maksullinen toiminta. Julkaisevien tilastojen määrä väheni 7 prosenttia. Julkaisujen määrän vähenemiseen vaikutti julkaisujen yhdistämiset. Toisaalta myös julkaisuja tuottavien tilastojen määrä vaihtelee hieman vuosittain (ks. luku 1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet).

Tuotantokulut tilastoa kohti ovat nousseet kaksi vuotta peräkkäin. Vuonna 2020 kulut olivat alemmat kuin vuosina 2019 ja 2021, koska 2020 organisaatiouudistuksen vuoksi kehittämistoiminta oli tavanomaista rauhallisempaa, eivätkä VES-/TES-palkankorotukset vielä vaikuttaneet aivan samalla tavalla kuin 2021. Erityisesti kehittämistoimintaan panostettiin enemmän 2022 kuin 2021.

Ydintoiminnan ja sen tuen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista kasvoi hieman vuodesta 2021 vuoteen 2022. Kustannusrakenne muuttui niin, että ydintoiminnan osuus kokonaiskustannuksista laski 1,1 prosenttiyksiköllä ja ydintoimintojen tuen osuus nousi 2,8 prosenttiyksiköllä. Tämä kuvaa projektitoiminnan kasvua.

Taulukko 6: Toimitilat 2020–2022.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2021–22 muutos
Toimitilavuokrat, milj. €	3,04	3,04	3,15	+4 %
Pinta-ala m ² / htv	13,5	13,4	13,3	0 %

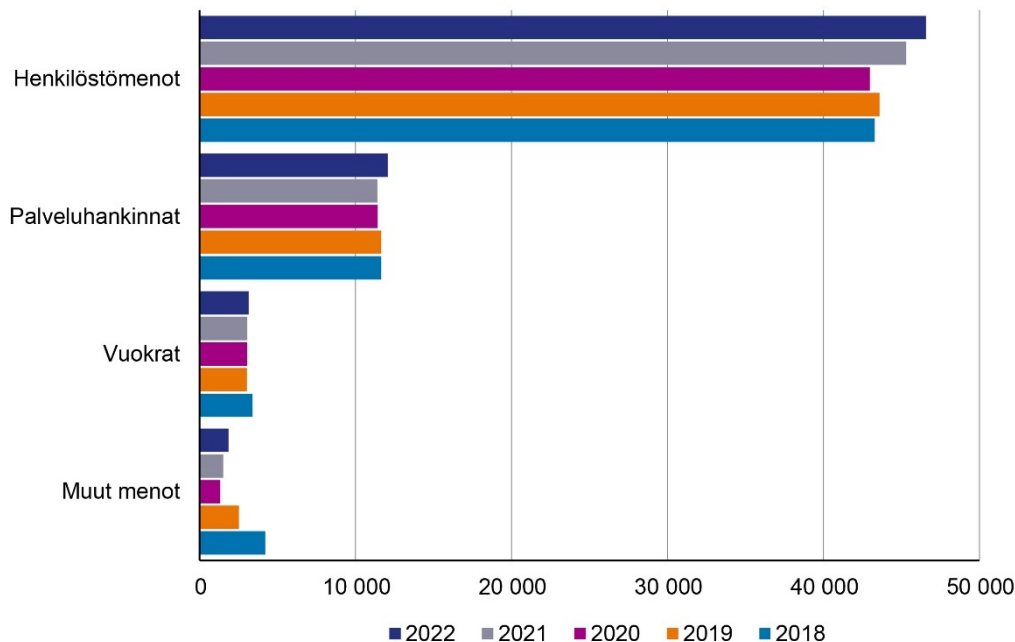
Toimitilan käytettävissä oleva pinta-ala on pysynyt samana 2019–2022. Seurantavuoden tilatehokkuus oli 13,3 eli samaa tasoa kuin edellisenäkin vuonna. Tiedot on otettu Senaatin HTH/Optimize-järjestelmästä, jossa vuoden 2021 henkilötyövuosimäärä on hieman liian suuri. Se ei kuitenkaan olennaisesti vaikuta tuloksiin.

Seurantavuonna tyhjennettiin 4. kerroksesta puolet. Tila oli irtisanottu 1.1.2023 alkaen. Uusimman tilajärjestelyn jälkeen tilatehokkuus on noin 10 m²/htv.

Toimitilat olivat koronan vuoksi suurimmaksi osaksi tyhjillään maaliskuun 2020 puolivälistä kesään 2022 asti. Toimitilojen käytössä alkoi ns. uusi normaali elokuussa 2022. Läsnätyön määräksi sovittiin vähintään 4 työpäivää kuukaudessa. Muut työpäivät on voinut valita itse työtehtävien mukaan.

Kirjaston tilat ja arkiston tutkijahuone ovat olleet vain rajoitetusti asiakkaiden käytössä. Sekä sisäisten että ulkoisten tilaisuuksien järjestämisessä suosittiin kesään asti verkkotilaisuuksia. Syksypuolella aloitettiin myös läsnätilaisuuksien järjestäminen.

Kuvio 1: Tilastokeskuksen menojen rakenne 2018–2022, 1 000 €.

Tilastokeskuksen kokonaismenot olivat seurantavuonna 63,7 miljoonaa euroa, kun mukana myös muiden momenttien käyttö. Kokonaismenojen määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 2,4 milj. euroa. Kasvusta yli puolet johtui henkilöstömenoista (+1,3 miljoonaa). Palveluhankinnoissa kasvua oli 0,7 miljoonaa (+6 %) ja muissa menoissa 0,4 miljoonaa (+23 %). Muissa menoissa näkyy erityisesti matkustuksen lisääntyminen.

Suurimman menoerän muodostavat edellisten vuosien tapaan henkilöstömenot, jonka osuus on 73 prosenttia kokonaismenoista (2021: 74 ja 2020: 72 %). Palveluhankintojen osuus on 19 prosenttia kokonaismenoista.

Taulukko 7: Green Office -seuranta 2020–2022.

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2021–22 muutos, %
Toimistopaperin kulutus (A4 paperia, riisiä)	525	347	317	-9
Energiankulutus yhteensä, MWh	1 417	1 430	1 354	-5
Sähkö, MWh*)	214	203	214	+5
Kaukolämpö, MWh	1 002	1 026	907	-12
Kaukokylmä, MWh	201	201	233	+16
Aurinkovoiman tuotanto, MWh	39	43	44	+2
Lentokilometrit, 1 000 km	375	142	710	+400

*) Sähkön kulutus Tilastokeskuksen mittareiden mukaan, kaukolämpö ja -kylmä sekä aurinkovoima ovat Tilastokeskuksen osuus rakennuksen pinta-alasta eli 30 prosenttia. Yhteiskäyttöisiä tiloja ei ole kohdistettu Tilastokeskukselle.

Tilastokeskus on ollut Green Office -toimisto vuodesta 2009 alkaen. Green Office tavoitteet koskevat sähkönkulutusta, toimistopaperin kulutusta ja matkustamisen hiilidioksidipäästöjä tavoitekaudella 2018–2023.

Paperin käyttö Tilastokeskuksessa väheni edelleen: vähennys oli 9 prosenttia edellisestä vuodesta. Toimistopaperia kulutetaan noin 6 prosenttia 10 vuoden takaiseen aikaan verrattuna. Mitatussa paperinkulutuksessa ei ole mukana tiedonantajaviestinnässä tarvittavat painatuspalvelut, jotka ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Tilastokeskuksen käyttämä sähkö on kokonaan uusiutuvalla energialla tuotettua. Tilastokeskuksen energiankulutus väheni 5 prosenttia edellisestä vuodesta. Kaukolämmön kulutus pieneni 12 prosenttia, kun taas sähkön kulutus kasvoi 5 ja kaukokylmän kulutus 16 prosenttia. Helsingissä vuoden keskilämpötila oli 0,7 astetta korkeampi 2022 kuin 2021, mikä selittää osan muutoksesta.

Aurinkovoiman tuotanto aurinkokennoilla aloitettiin vuonna 2019. Tuotettua aurinkovoimaa on kohdistettu Tilastokeskukselle rakennuksen pinta-alan suhteessa. Aurinkoenergian tuotanto kasvoi 2 prosenttia edellisestä vuodesta.

Lentokilometrejä kertyi 400 prosenttia enemmän vuonna 2022 kuin vuonna 2021. Huimasta kasvusta huolimatta lentomatkustamisessa ollaan edelleen huomattavasti alemmalla tasolla kuin ennen koronaa. Lentokilometrejä oli noin kolmannes verrattuna koronaa edeltävään tasoon.

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 8: Maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Maksullisen toiminnan tuotot, 1 000 €	7 341	8 533	8 500	10 743	+26 %
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	85	82	100	99	+17 %-yks.

Maksullisen toiminnan tuottotavoite 8,5 miljoonaa ylitettiin yli 2,2 miljoonalla eurolla ja toteuma oli ennätyskelliset 10,7 miljoonaa. Tuotot kasvoivat 2,2 miljoonalla (+26 prosenttia) edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan tuottotavoite asetettiin liian vaatimattomalle tasolle, koska epävarmojen tuottojen saamiseen suhtauduttiin kriittisesti.

Kustannusvastaavuus oli 99 prosenttia ja se nousi edellisestä vuodesta huimat 17 prosenttiyksikköä. Kustannusvastaavuuden nousua edesauttoi tuottojen merkittävä kasvu (+26 %), kun taas suorien kustannusten suurin menoerä henkilöstökustannukset lisääntyivät huomattavasti hitaammin (+9 %). Suurin osa vyörytyksistä perustuu henkilöstökuluihin.

Taulukko 9: Tuotot tuoteluokittain 2020–2022, 1 000 €.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2021–2022 muutos, %
1. Julkaisut	6	33	37	+12
2. Tietokantapalvelut	889	1 011	1 055	+4
3. Vakiotuotteet	241	251	388	+55
4. Toimeksiantopalvelut	5 860	6 739	8 322	+23
4.1 Tilastointipalvelut	1 805	2 474	2 967	+20
4.2 Asiakaslähtöisesti räätälöidyt konseptituotteet	1 201	1 183	1 080	-9
4.3 Erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot	1 827	1 754	2 180	+24
4.4 Tutkijapalvelut ja tutkimusaineistot	1 027	1 329	2 096	+58
5. Koulutus- ja asiantuntijapalvelut	344	498	942	+89
Yhteensä	7 341	8 533	10 743	+26

Tuoteluokittain tarkasteltuna maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat kaikissa päätuoteluokissa. Tutkijapalveluissa myyntituotot kasvoivat 58 prosenttia (767 000 euroa) edellisestä vuodesta. Tutkijapalveluiden hinnoittelussa käyttöluvan voimassaolon jatkamisen ja/tai käyttäjämuutosten hinta laski 500 eurosta 350 euroon vuoden 2022 alusta. Etäkäytössä konepakettien hinnat nousivat 24–29 prosenttia eli 550–1 400 euroa vuodessa paketin koon ja tehon mukaan. Lisäksi vuonna 2022 tuli uutena 180 euroa/henkilö käyttäjämaksu. Konepakettien hintojen nousun tarkoituksena oli saada CSC:ltä (CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy) hankittavan vain tutkijoita varten olevan ostopalvelun kulut tutkijoiden maksettaviksi. Käyttäjämaksulla on tarkoitus kattaa mm. tutkijoiden

tulosten tietosuojatarkistuksista aiheutuvaa työtä. Maksullisen työn tuntihinnat säilyivät ennallaan.

Julkaisujen tuotot kasvoivat 12 prosenttia edellisvuodesta. Lisäys johtuu verkkokauppakumppanin tilitysviiveistä. Julkaisujen myynti on kuitenkin vähenemään päin. Tärkein painojulkaisu on Suomen tilastollinen vuosikirja.

Tietokantapalvelujen tuotto kasvoi 4 prosenttia. Tietokantapalvelujen kustannusvastaavuus parani entisestään, koska niihin kohdistetut suorat menot pienenivät.

Vakiotuotteiden myynti kasvoi 55 prosenttia edellisestä vuodesta. Tuoteluokassa kasvoi erityisesti eräiden kustannusindeksien myynti. Metsäalan auto- ja konekustannusindeksit, pesula- ja tekstiilinvuokraustoiminnan kustannusindeksit sekä kuorma-auto- ja linja-autoliikenteen kustannusindeksit uudistettiin. Taloudessa olevien suurten hintamuutosten takia kysyntä maksullisille kustannusindekseille on ollut poikkeuksellisen suurta.

Tilastointipalveluista saadut tulot kasvoivat seurantavuonna edelliseen vuoteen verrattuna 20 prosenttia. Seurantavuonna jatkettiin kansainvälistä aikuisten taitotutkimuksen PIAACin (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) tiedonkeruuta, josta tuotto oli miljoona euroa. Uusia tilastointipalveluita aloitettiin lukuisia, mutta ne ovat merkittävästi pienempiä kuin PIAAC. Seurantavuonna toteutettiin 14 asiakasrahoitteista tiedonkeruuta.

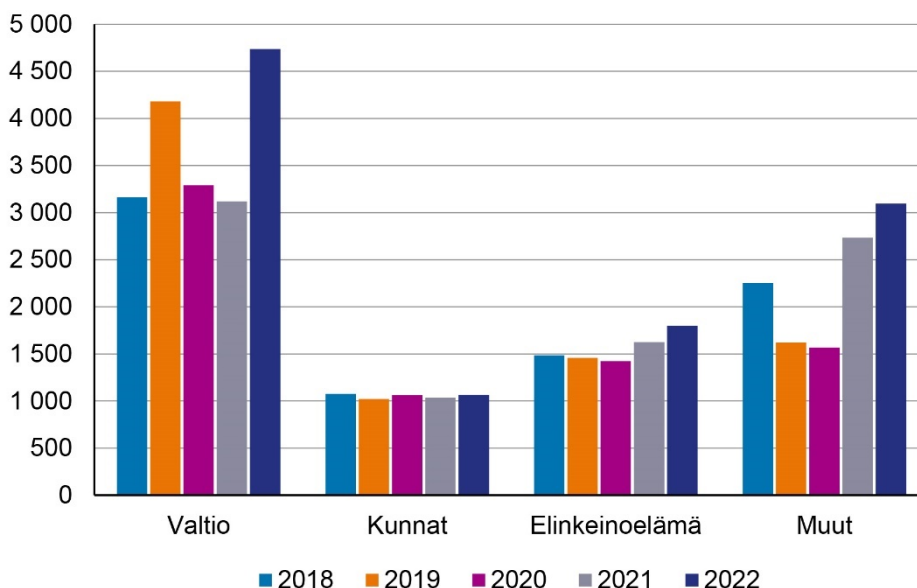
Asiakaskohtaisesti räätälöidyt konseptituotteet ovat yleensä jatkuvia sopimuksia. Niissä vuosien välinen vaihtelu on yleensä vähäistä, mutta seurantavuonna tuotot vähenivät 9 prosenttia edellisestä vuodesta. Vähennyksestä suurin osa johtuu ruututietokannan myynnin vähenemisestä, mutta toisaalta sen myynti vaihtelee vuosittain, eikä trendinomaista vähennystä ole havaittavissa. Erityisselvityksistä ja tietopalvelutoimeksiannoista saadut tulot kasvoivat 24 prosenttia. Tuoteluokan sopimukset ovat yleensä pienehköjä, mutta joukossa on myös muutamia suuria sopimuksia.

Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden maksullinen myynti lähes kaksinkertaistui. Kasvua oli 89 prosenttia. Tilastokeskus voitti kilpailun EU:n ja eräiden muiden maiden kansainvälisen hintavertailun koordinoinnista (ECP). ECP-koordinoinnin sopimus on hieman yli 3 miljoonaa euroa vuosina 2022–2025. Tilastokeskus järjesti neljä EU-tasoista ESTP-kurssia (European Statistical Training Programme). Kurssien osallistujat ovat eri maista ja yleensä tilastovirastoista.

Asiakasryhmittäin tarkasteltuna vuonna 2022 tulot valtiolta kasvoivat 52 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Valtion organisaatioille on tyypillistä suuret vuosittaiset vaihtelut sekä suurehkot hankkeet. Muutoin muutokset olivat pienehköjä. Kunnilta saadut tulot kasvoivat 3 prosenttia ja tulot elinkeinoelämältä 11 prosenttia. Tulot ryhmästä muut kasvoivat 13 prosenttia. Korkeakoulut ja yliopistot kuuluvat ryhmään muut. Valtion osuus asiakasryhmistä on 60 prosenttia.

Kuva 2: Tulot asiakasryhmittäin 2018–2022, 1 000 €.

Tilastokeskuksen maksuasetus oli voimassa vain vuoden 2022. Maksuasetus vuodelle 2023 uudistettiin niin, että Tilastokeskukselle tulee aiemmasta poiketen myös julkisoikeudellisina suoritteina tutkijapalveluiden käyttöluvat ja valmisaineistojen luovutukset.

Asetusmuutoksen tavoitteena oli parantaa Tilastokeskuksen kustannusvastaavuutta niin, etteivät hinnat asiakkaille kuitenkaan nousisi merkittävästi. Asetuksen ja hinnoittelun uudistukset aiheuttivat merkittäviä muutostarpeita mm. CRM-järjestelmään, luokituksiin ja Kieku-liittymään.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus parani merkittävästi erityisesti, koska tutkijapalveluiden myynti kasvoi 58 prosenttia, mutta niiden erilliskustannusten kasvu oli vain 8 prosenttia. Palkkasumma ilman palkallisia poissaoloja kasvoi 2 prosenttia. Tutkijapalveluiden kustannusvastaavuus parani 31 prosentista 53 prosenttiin. Kasvusta huolimatta tuotot olivat edelleen pienemmät kuin erilliskustannukset. Erotus pieneni noin 296 000 euroon (2021: 891 000 ja 2020: 772 000 €).

Maksullisen toiminnan tuottojen kasvu muutti kustannusrakennetta vain vähän. Vuonna 2022 erilliskustannukset olivat 56 prosenttia kustannuksista, joka on 3 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisellä vuonna. Maksullisen toiminnan erilliskustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 14 prosentilla. Suurin erä eli henkilöstökustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 9 prosenttia ja olivat yhteensä 4,7 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot kasvoivat 260 000 eurolla (30 %). Suurin osa palveluostoista selittyy tutkijapalveluiden etäkäyttöjärjestelmän (Fiona) kuluilla. Yhteiskustannusten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 5 prosenttia. Yhteiskustannusten osuus pieneni vuodesta 2021, jolloin osuus kokonaiskustannuksista oli 49 prosenttia. Seurantavuonna osuus oli 44 prosenttia.

Taulukko 10: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2020–2022.

1 000 €	2022 toteuma	2022 tavoite	2021 toteuma	2020 toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	10 743	8 500	8 533	7 341
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	10 743	8 500	8 533	7 341
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	27	50	68	8
Henkilöstökustannukset	4 693	3 800	4 290	3 664
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	1 123	850	863	806
Muut erilliskustannukset	249	100	103	104
Erilliskustannukset yhteensä	6 092	4 800	5 324	4 583
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	3 444	2 700	3 802	3 032
Poistot	203	100	157	114
Korot	0	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	1 144	900	1 079	917
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	4 791	3 700	5 038	4 063
Kokonaiskustannukset yhteensä	10 883	8 500	10 362	8 646
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-140	0	-1 829	-1 305

Kilpailluilta markkinoilta otettiin mukaan ne toimeksiannot, joissa Tilastokeskus on voittanut kilpailutuksen, eikä asiakas ole tehnyt valintaa muilla perusteilla. Näitä hankkeita oli 3. Hankkeet ovat euromäärältään isoja ja kestoltaan useampivuotisia. Kilpaillun toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on liitteenä 18. Hankkeista kaksi pitää sisällään tiedonkeruuta ja aineiston käsittelyä sekä tulosten tuottamista. Yksi on kansainvälisen hintavertailun koordinointi EU:n alueella ja eräissä muissa maissa.

Kilpaillun toiminnan kustannusvastaavuus oli 92 prosenttia seurantavuonna ja sitä edeltävänä vuonna 96 prosenttia. Työmäärään liittyvä riski on iso useampivuotisissa projekteissa, joihin liittyy suora tiedonkeruuta tiedonantajilta. Riski realisoitui PIAAC-tiedonkeruussa. Koronan lisäksi käyntihaastatteluja ovat vaikeuttaneet kasvava kato. Tavoitteena on kuitenkin ollut 100 prosentin kustannusvastaavuus.

Tilastokeskus noudattaa valtion ulkoisen kirjanpidon ohjeita ja sääntöjä. Valtion yhteinen palvelukeskus Palkeet hoitaa Tilastokeskuksen ulkoisen kirjanpidon. Sisäisessä laskennassa on käytössä valtion hallinnon yhteinen työajanseurantajärjestelmä (Kieku/Palkeet). Loppu-

ja tukisuoritteilla on omat seurantakohteet, joille tulot ja menot kohdistetaan. Osa kustannuslaskenta-aineistosta tulee Kieku-järjestelmästä (välittömät erilliskustannukset).

Taloushallinnon tuottamaa Laske-järjestelmää käytetään välillisten tukikustannusten kohdentamiseen loppu- ja tukisuoritteille. Kustannusajureina käytetään työaikoja. Vyörytysmenetelmänä on ristikkäisvyörytys. Kustannuslaskennan raportit ovat osa Tilastokeskuksen operatiivista raportointia. Kustannuslaskennan menetelmä on sama kaikelle maksulliselle toiminnalle sekä myös yhteisrahoitteisille hankkeille.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 11: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–2022 muutos
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, 1 000 €	2 219	2 294	3 400	3 033	+32 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	40	35	40	41	+6 %-yks.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot seurantavuonna alittivat tavoitteen noin 367 000 eurolla, mutta olivat 32 prosenttia suuremmat kuin edellisenä vuonna. Luvussa on mukana myös momentin käyttöoikeudella saatu rahoitus, jota käytettiin 296 000 euroa seurantavuonna.

Tuotot EU:lta kasvoivat 407 000 eurolla (+22 %) ja olivat 2 293 000 euroa. Muilta toimijoilta saatu rahoitus kasvoi 81 prosenttia ollen 740 000 euroa.

Monet yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeet ovat joko EU-asetusten toimeenpanoon tai jatkuvaan tilastotuotantoon kuuluvia hankkeita. Tämän vuoksi sadan prosentin kustannusvastaavuustavoitteessa on joustettu: ulkopuolelta saatu rahoitus on kuitenkin tukenut hankkeiden toteutumista. Tällaista on ollut esimerkiksi osa tilastotuotannosta, jossa rahoitusta on hyödynnetty sopimuksen mukaisesti osana tiedonkeruuta ja muuta tilastotuotantoa.

Seurantavuonna yhteisrahoitteisiin hankkeisiin allokoitiin riittävästi henkilötyöpanosta, mikä on parannus edelliseen vuoteen verrattuna ja mahdollistaa sopimuksen mukaisen rahoituksen kotiuttamisen. EU:n rahoitusta on hyödynnetty lukuisissa tilastojen kehittämishankkeissa sekä eräissä tiedonkeruissa ja tilastotuotannossa. Yksittäisistä projekteista Azerbaidzhan twinning -projekti päättyi 2022 ja seurantavuonna tuloutettu tuotto ylitti kustannukset. Muita yhteisrahoitteisia kansainvälisiä konsultointihankkeita on ollut mm. Bosnia-Hertzegevinassa, Jordaniassa, Montenegrossa ja Virossa.

Kustannusvastaavuus nousi 6 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta ja hieman ylittikin tavoitteen. Erilliskustannukset kasvoivat 4 prosenttia. Eniten kasvoivat henkilöstökustannukset, 19 prosenttia. Palvelujen ostot vähenivät 6 prosenttia. Palvelujen ostomääriin vaikuttaa yhteisrahoitteisen toiminnan sisältö. Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannukset kasvoivat 11 prosenttia.

Taulukko 12: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2020–2022.

1 000 €	2022 toteuma	2022 tavoite	2021 toteuma	2020 toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	670	200	201	248
EU:lta saatu rahoitus	2 293	3 000	1 886	1 575
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	70	200	207	396
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	3 033	3 400	2 294	2 219
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	32	10	17	1
Henkilöstökustannukset	3 172	3 800	3 036	2 544
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	518	600	553	560
Muut erilliskustannukset	113	90	72	62
Erilliskustannukset yhteensä	3 835	4 500	3 678	3 167
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	2 686	3 000	2 275	1 803
Poistot	131	50	121	61
Korot	0	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	706	950	541	514
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	3 523	4 000	2 937	2 378
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 358	8 500	6 614	5 544
Omarahoitusosuus	-4 325	-5 100	-4 320	-3 324
Omarahoitusosuus, %	59,0 %	60,0 %	65,3 %	60,0 %

Ero valtion talous- ja henkilöstötietojärjestelmä Kiekun ja Tilastokeskuksen kustannuslaskentajärjestelmässä olevien muun yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa johtuu raporttien muodostuksen taustalla olevista periaatteista. Kiekussa tapahtumat kirjautuvat liikekirjanpidon tilien perusteella eri tulo- ja menolajeihin. Kustannuslaskentajärjestelmässä suorat tulot ja menot lasketaan seurantakohteiden rahoituslähteiden mukaan. Lisäksi muiden momenttien toteutuneen käytön verran kirjataan yhteisrahoitteisessa toiminnassa tuotoiksi.

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 13: Suoritteiden määriä kuvaavat mittarit, kpl.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos, %
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana	141	141	141	131	-7
Tiedote ja tietokantajulkistus, kpl (2022-)	-	-	629	409	-
Tietokantajulkistus ilman tiedotetta	-	-	71	85	-
Tilastojulkistusten määrä (2021 asti)	604	624	-	154	-
Katsaus	53	35	>20	38	+9
EU-raportoinnit ja kv. kyselyt	889	859	900	869	+1
Toimeksiantopalveluiden määrä (yli 500 €), kpl*)	1 017	1 254	1 100	1 055	-16
Kokeellisten tilastojen julkistusten määrä	42	54	-	66	+22

*) Toimeksiantopalveluiden määrä lasketaan sopimuksien perusteella.

Tilastokeskuksen tuotannossa olevien tilastojen kokonaismäärä pieneni kymmenellä vuodesta 2021 vuoteen 2022. Vuonna 2021 esi- ja peruskouluopetustilasto, lukiokoulutustilasto, ammatillisen koulutuksen tilasto, ammattikorkeakoulutalasto ja yliopistokoulutustilasto yhdistettiin Opiskelijat ja tutkinnot -tilastoon tuotannon tehostamiseksi ja kokonaiskuvan parantamiseksi. Julkaisevien tilastojen määrässä muutos näkyi vasta 2022. Kuntien taloustiedot alettiin julkaista osana kansantalouden tilinpittoa. Erilliset kuntatalouden neljännes- ja vuosijulkistukset lakkautettiin.

Osana tilastotuotannon sote-uudistusta julkaistiin aluevaalitalasto. Toinen uusi tilasto on varhaiskasvatustilasto.

Tilastojulkistusten uusi julkistusjärjestelmä oli tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2022 alusta. Toiminnan varmistamiseksi käyttöönottoa kuitenkin lykättiin. Päätös lykkäämisestä tehtiin tulossopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Sen vuoksi tulossopimuksen tavoite ei täsmää toteumaan, vaan alkuvuoden julkaisukalenteri päivitettiin uudestaan. Uudet tilastojulkistusten verkkosivut otettiin käyttöön 5.4.2022 alkaen.

Samassa yhteydessä muutettiin myös julkistuskonseptia niin, että ensisijainen julkistustapa on tiedote yhdessä tietokantajulkistuksen kanssa. Tämän lisäksi on mahdollista tehdä tietokantajulkistuksia ilman tiedotetta. Näitä käytetään esimerkiksi täydentämään aiemmin julkistettuja tietoja. Konseptin muutos tarkoittaa julkistuspäämien kasvamista, ja se on myös mahdollistanut aiempaa nopeampia julkistuksia.

Tiedotteiden ja pelkkien tietokantajulkistusten suunniteltu yhteismäärä oli 700 kappaletta. Toteuma oli yhteensä 648 julkistusta, joista vanhalla järjestelmällä tehtyjä julkistuksia oli 154. Tietokantajulkistusten määrä ylitti tavoitteen, vaikka menettely oli käytössä vain noin 9 kuukautta. Tiedote & tietokantajulkistusten ja tilastojulkistusten yhteismäärä oli 92 prosenttia koko vuoden tavoitteesta. Tämä johtuu alkuvuoden julkaisusuunnitelman merkittävästä muutoksesta uuden julkaisujärjestelmän käyttöönoton viivästymisen vuoksi. Uusi julkaisujärjestelmä lisää julkistusten määrää osajulkistusten lisääntymisen vuoksi.

Suomenkielisiä katsauksia oli seurantavuonna 38 kappaletta, joka ylittää tavoitteen ja on hieman edellisvuotta suurempi. Tilastoista kirjoitettiin myös artikkeleita Tilastokeskuksen Tieto&Trendit-sivustolle.

Raportoinnit EU:lle ja muiden kansainvälisten kyselyiden määrä kasvoivat hieman edellisestä vuodesta. Raportointien määrä jäi tavoitteesta, mutta toisaalta seurantavuonna toteutumatta jäi vain muutama raportti. Raporttien sisältö on ollut vaatimusten mukaista ja saatu palaute on ollut hyvää (ks. 1.9 Arviointien tulokset). Kansainvälisistä raportoinneista 99 prosenttia perustui säädöksiin tai sopimuksiin. Loput olivat kansainvälisten järjestöjen kyselyitä, joiden määrä oli vain 9, kun edellisvuonna niitä oli 21.

Sopimusarvoltaan yli 500 euron toimeksiantopalveluiden määrä väheni 16 prosentilla edellisestä vuodesta. Vähennykseen vaikutti tutkijapalveluiden erään käyttölupaluokan hinnan lasku. Toimeksiannoista 61 prosenttia (2021: 54 ja 2020: 64 %) oli jatkuvia sopimuksia. Toimeksiantopalveluista saadut tuotot kasvoivat 23 prosenttia, mikä johtuu enimmäkseen tutkijapalveluiden tuottojen kasvusta 58 prosentilla. Myös erityisselvitysten ja tietopalvelutoimeksiantojen tuotot kasvoivat 24 prosenttia.

Kokeelliset tilastot ovat kehitysvaiheessa, eikä niillä ole virallista laatu- tai menetelmäselostetta eikä vakiintunutta julkaisuaikataulua. Kokeellisten tilastojen julkistusmäärä kasvoi 22 prosentilla edellisestä vuodesta ja oli nyt 66. Julkistuksia tuotettiin 20 tilastosta, joka on 7 tilastoa enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusia kokeellisia tilastoja olivat perinnöt ja lahjat, työsopimuksen työaikatyyppi, Venäjän-kauppaa käyvät yritykset, väestön pääasiallinen toiminta sekä yritysten omistajavaihdokset.

Edellä mainittujen lisäksi Tilastokeskus tuotti kokeellisena tilastona polttonesteiden viikoittaisia keskihintatietoja tietokantajulkistuksina kesäkuusta joulukuuhun 2022. Tarkoituksen oli strategian mukaisesti vastata asiakastarpeeseen saada tieto aiempaa nopeammin käyttöön, kun hintojen vaihtelu suurta ja nopeaa.

Tilastokeskuksen tavoitteena on täyttää EU-säädösten vaatimukset, mutta tarvittaessa hyödynnetään derogaatioita (varaumia). Seurantavuonna derogaatioita oli käytössä kaksi. Ne koskivat aikuiskoulutustutkimuksessa 18–24-vuotiaiden formaalin koulutuksen tarkkuusvaatimusten täyttämistä ja SILC-vaatimusten (Statistics of Income and Living Conditions, tulo- ja elinolotilasto) köyhyysriskiä kuvaavien tietojen tuottamista.

Tilastokeskuksen seurantavuonna päivitetyn strategian mukaan ”Teemme yhteistyötä tietovarallisuuden hyödyntämiseksi” ja ”Yhtenäistämme tietovarannot tilasto- ja tietotuotannon pohjaksi”. Seurantavuonna kehittämistyötä tehtiin runsaasti tietovarantojen yhtenäistämiseksi. Henkilötietovarannon kehittämistä jatkettiin edelleen. Uutena aineistona mukaan tulivat varhaiskasvatuksen tiedot. Kattavuus parani myös tulonjako-, työssäkäynti- ja koulutustiedoissa. Rakennetun ympäristön tietovarannossa valmistui useita osia. Ympäristö- ja energia-alueen tietovarannon kehittämistä jatkettiin. Henkilötietojen pseudonimisointiratkaisu otettiin onnistuneesti käyttöön.

Tilastokeskuksen ja Maanmittauslaitoksen GSDIG-yhteisprojekti saatiin päätökseen. Lopputuloksena syntyi tilastojen ja paikkatiedon tietojen yhdistämispalvelun pilottipalvelu. Palvelua voidaan hyödyntää kansallisesti (ja kansainvälisesti) laajastikin, mutta Tilastokeskuksen yhteydessä ratkaisu voi tarjota uusia palvelutapoja tiedon jakeluun. Ratkaisu mahdollistaa yksikötason tiedon hyödyntämiseen ”lennossa” asiakastarpeeseen ilman tietojen siirtämistä Tilastokeskuksen ulkopuolelle.

Taulukko 14: Tutkijapalvelut.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos, %
Tutkijapalveluiden käyttöluvhakemusten lukumäärä, kpl	509	423	440	346	-18
Tutkijapalveluiden voimassa olevien käyttöluvhien määrä vuoden lopussa	1 590	1 328	1 700	1 315	-1
Tutkijapalveluiden tietopalvelusopimusten määrä (yli 500 €), kpl	154	172	-	170	-1
Fiona-etäkäyttöjärjestelmän käyttäjätunnusten määrä vuoden lopussa, kpl	983	1 113	-	1 292	+16

Tutkijapalveluissa uusien käyttöluvhakemusten määrä väheni edelleen edellisestä vuodesta 18 prosenttia. Vuoden lopussa voimassa olevien käyttöluvhien määrä sekä tutkijapalveluiden tietopalvelusopimusten määrä sen sijaan säilyivät lähes ennallaan (-1 prosentti edellisestä vuodesta). Vuoden 2020 alusta alkaen osa käyttöluvhakemuksista, jotka aiemmin tulivat Tilastokeskukseen, on kuulunut Findatan vastuulle. Vuoden 2021 alussa voimaan tullut hinnoittelumuutos johti tutkimushankkeiden tutkijamäärän kasvuun ja monimutkaistumiseen sekä keston pitenemiseen.

Tutkimushankkeiden rakennemuutoksen vuoksi Fiona-etäkäyttöjärjestelmän käyttäjätunnusten määrän kasvu kuvaa toiminnan volyyminä paremmin kuin käyttöluvat. Käyttäjätunnukset ovat hankekohtaisia eli yhdellä tutkijalla voi olla useita tunnuksia. Käyttäjätunnusten määrä kasvoi 16 prosenttia edellisestä vuodesta.

Taulukko 15: Viestinnän laajuutta kuvaavat mittarit, kpl.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2021–22 muutos, %
Seuraajien määrä, Twitter	13 770	15 766	17 366	+10
Tilastotohtorin seuraajien määrä, Facebook	8 445	8 603	8 994	+5
Seuraajien määrä, LinkedIn	6 506	7 159	7 815	+9
Artikkeleiden määrä	59	51	49	-4
Blogikirjoitusten määrä	98	79	65	-18
Doria*) latausten määrä	308 794	252 060	388 293	+54

*) Doria on Suomen kansalliskirjaston digitaalisten aineistojen julkaisujärjestelmä.

Tilastokeskus on edelleen lisännyt viestinnän aktiivisuutta. Keväällä 2022 tehdyn strategiapäivityksen osana kiteytettiin ensimmäistä kertaa Tilastokeskuksen tavoitemielikuva eli brändi. Lisäksi tuotettiin Tilastokeskuksen viestintälinjaukset.

Tavoitemielikuva on ”Tiedosta tulevaisuus – yhteiseksi hyväksi”. Pääviestit ovat

- Olemme yksi luottamusyhteiskunnan peruspilareista. Rakennamme yhteistä tietovarallisuutta – kokoamalla, yhdistämällä ja kehittämällä tietoaineistoja.
- Tarjoamme ajantasaista ja puolueetonta tietoa ja tilastoja. Haluamme työllämme edistää yhteisen ymmärryksen muodostamista yhteiskunnasta ja sen muutoksista.

- Tuotamme laadukkaat ja hyödylliset tietotuotteet – yhteiseksi hyväksi.

Tilastokeskuksen somekanavilla seuraajien määrä on jatkanut kasvua erityisesti Twitterissä ja LinkedInissä, mutta myös Facebookissa. Seurantavuonna Twitter-seuraajien määrä kasvoi 1 600:lla (+10 % edellisestä vuodesta). LinkedInin kasvuvauhti oli 9 prosenttia (2021: 10 ja 2020: 37 %).

Tieto&trendit-sivustolle kirjoitettujen artikkeleiden määrässä on vähennystä 4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Blogikirjoitusten määrä on pudonnut 18 prosenttia. Tuoreita tilastotietoja käsitteleviä Tilastolive-verkkolähetyksiä jatkettiin. Niitä oli seurantavuonna 10. Uutena sisältökokonaisuutena aloitettiin Faktanvartija-podcastit, joita julkaistiin 8 kappaletta. Viestinnästä on kirjoitettu myös luvussa 1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus.

Syksyllä 2020 aloitettiin Tilastokeskuksen sisältä valittujen ilmiöasiantuntijoiden hyödyntäminen viestinnässä. Asiantuntijoiden tavoitteena on oman työnsä osana osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun eri kanavissa ja esitellä tilastojen hyödyntämismahdollisuuksia. Vuonna 2022 toimintaa päätettiin tiivistää niin, että ilmiöasiantuntijoiden määrää vähennettiin, mutta tarkoituksena oli varata aiempaa enemmän heidän työaikaansa viestintään. Ilmiöviestinnän tuloksia on pidetty hyvinä: etenkin Tilastokeskuksen näkyvyys verkkomediassa on kasvanut.

Korona-ajan jälkeen syksyllä 2022 järjestettiin yksi livetilaisuus, joka oli ajankäyttötutkimuksen tiedotustilaisuus. Tilastojen äärellä webinaareihin kutsuttiin myös mediaa. Yksittäisiä mediatoimituksia tavattiin kolmessa tilaisuudessa.

Doriaan eli Suomen kansalliskirjaston digitaalisten aineistojen avoimeen julkaisujärjestelmään vietiin seurantavuonna 1 073 julkaisua tai julkaisun metatietoa (2021: 1517 ja 2020: 1 985). Valtaosa julkaisuista on viety vuosina 2018–2019. Palvelussa on nyt Tilastokeskuksen kokoelmassa hieman yli 20 000 digitoitua julkaisua, joita ladattiin palvelusta 388 293 kertaa seurantavuonna.

Tilastokeskus osallistuu aktiivisesti EU:n tilastosäädösten valmisteluun. EU:n neuvoston tilastotyöryhmässä käsiteltiin vuonna 2022 kolmea komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi. Maatalouden tuotantopanoksia ja tuotoksia koskevan uusi asetus (SAIO) saatiin valmiiksi. Suomessa maatalousalan tilastoista vastaa pääasiassa Luonnonvarakeskus, ja sen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä. Euroopan kansantalouden tilinpitoa koskevan asetuksen päivitys saatiin lähes valmiiksi. Koko syksy käsiteltiin ympäristötilinpidon laajentamista kolmella uudella moduulilla, ja käsittely jatkuu vuonna 2023. Lisäksi Tilastokeskus on osallistunut tilastoalaa sivuavien laajempien asetusehdotusten kansalliseen valmisteluun. Tällaisia ovat muun muassa datahallintosäädös ja datasäädös.

Kansantalouden tilinpidon asetusmuutoksen vuoksi mm. valmisteltiin tarvittavat muutokset lähettämisohjelman, kommentoitiin sisältömuutoksia manuaaleissa ja varauduttiin alueellisen taloustilin asetuksen täytäntöönpanoon.

Yritystilastoissa EBS-lainsäädännön muutokset astuivat voimaan 2022 ja ne mm. laajensivat rakenne- ja tilinpäätöstilaston toimialakattavuutta, edellyttivät tarkennuksia tilastojen perusjoukkoihin sekä tilastoyksiköihin. Asuntojen hintaindeksejä koskevat säädökset tarkoittavat uusien omakotitalojen ja uusien osakeasuntojen hintaindeksin sekä kiinteistövälitysmaksujen hintaseurannan kehittämistä.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 16: Palvelukykyä ja suoritteiden laatua kuvaavat mittarit.

Mittarit Tilastotuotanto	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Oikea-aikaisten julkistusten osuus julkistuksista, %	95	98	99	96	-2 %-yks.
Myöhästyneiden julkistusten osuus julkistuksista, %	4,0	1,1	1	3,7	+2,6 %-yks.
Virheettömien julkistusten osuus julkistuksista, %	93	94	>98	92	-2-yks.
Hallinnollisten aineistojen poikkeamien määrä, kpl	-	4	0	4	0 %
Vuosijulkistusten julkaisuviive, vk	44,1	41,2	39	38,9	-2,3 vk
Neljännesvuosijulkistusten julkaisuviive, vk	9,3	9,1	8,6	8,2	-0,9 vk
Kuukausijulkistusten julkaisuviive, vk	4,4	4,4	4,1	4,1	-0,3 vk
Istuntoja Tilastokeskus.fi-palvelussa, 1 000 kpl/kk	541	(481)	559	-	ei vertailukelpoinen
Kouluarvosana käyttäjätyytyväisyyskyselyssä, keskiarvo	-	8,36	-	-	-

Seurantavuonna julkistusten oikea-aikaisuus heikkeni kahdella prosenttiyksiköllä 96 prosenttiin ja jäi tavoitteesta 3 prosenttiyksikköä. Myöhästyneitä julkistuksia oli 21 (2021: 7 ja 2020: 24 kpl). Peruttuja julkistuksia oli yksi. Aikaistettuja julkistuksia oli 3 (2021:3 ja 2020: 8). Tiedotteen sisältävistä julkistuksista 6 oli suunnittelemattomia eli tieto ei ollut julkaisukalenterissa.

Sekä julkistusten oikea-aikaisuuteen että virheettömyyteen vaikutti uuden julkaisujärjestelmän käyttöönotto. 6 julkaisujen myöhästymistä johtui teknisistä ongelmista, jolloin julkaisemista siirrettiin samalle päivälle klo 12:ksi.

92 prosenttia julkistuksista oli virheettömiä. Tavoitteesta jäätin 6 prosenttiyksikköä, ja virheettömyys heikkeni hieman edellisestä vuodesta. Virheitä oli yhteensä 48 julkistuksessa. Virheitä aiheuttivat kiire ja resurssipula yhdistettynä uuden julkaisujärjestelmän edellyttämiin aiemmasta poikkeaviin menettelyihin. Nämä lisäsivät myös inhimillisten virheiden riskiä. Virheet eivät johtuneet lähtöaineistoista. Aineiston käsittelyvaiheessa tapahtui noin kolmannes virheistä ja kaksi kolmannesta liittyi julkaisun laadintaan.

Hallinnollisten aineistojen ongelmat vaikuttavat yleensä suoraan tilastotuotannon julkistusviiveisiin tai sisällön laatuun. Seurantavuonna poikkeamia oli neljässä aineistossa, joka on sama määrä kuin edellisellä vuonna. Verohallinnon aineistojen virhe viivästytti yhden kokeellisen tilaston julkistamista. Valtiokonttorin kuntatietojen kerääminen ei sujunut suunnitellusti vuonna 2022 ja palveluluokakohtaista vuosiaineistoa ei pystytty hyödyntämään kansantalouden tilinpidon laadinnassa aineiston myöhäisestä valmistumisesta ja tiedon epävarmuuksista johtuen. Muut hallinnollisten aineistojen viiveet eivät vaikuttaneet julkistamisten ajoituksiin.

Uusia hallinnollisia aineistoja otettiin käyttöön kustannuslähtöisesti ja parannettiin niiden hyödyntämistä. Tällaisia aineistoja olivat mm. Valtiokonttorin uudet kunta-aineistot, aluevaaliaineistot, TEM:n yritystukiaineistot ja varhaiskasvatuksen aineistot. Myös tulorekisterin käyttöä laajennettiin seurantavuonna. Kaikkia hankittuja aineistoja ei kuitenkaan pystytty hyödyntämään suunnitellusti aineistojen laatuongelmien vuoksi.

Tilastojulkistusten nopeuttamisen eteen on tehty määrätietoisesti työtä. Myös sisällönhallintajärjestelmä on edesauttanut julkistusten nopeuttamista. Esimerkiksi on hyödynnetty tulorekisterin tietoja ja samalla estimaattien laatu on parantunut. Työssäkäyntitilasto julkistettiin 5 kuukautta edellistä vuotta aikaisemmassa aikataulussa.

Tilastokeskuksen strategiassa tavoitteena on tarjota nopeaa tietoa asiakkaidemme tarpeet huomioiden. Venäjän hyökkäys Ukrainaun lisäsi nopean tiedon tarvetta erityisesti hinta- ja energiatilastoissa ja kysyntään pystyttiin vastaamaan. Maatalouden hintaindeksejä julkistettiin kuukausittain neljännesvuosittaisten julkistusten sijaan. Eurostatin pyynnöstä jatkettiin viikoittaista kuolleiden raportointia.

Vuositilastojen viive viiteajanjakson päättymisestä julkaisupäivään oli 38,9 viikkoa (2021: 41,2 ja 2020: 44,1), missä on nopeutumista 2,3 viikkoa edelliseen vuoteen verrattuna. Neljännesvuositilastot nopeutuivat lähes viikolla: julkaisuviive oli 8,2 viikkoa (2021: 9,1 ja 2020: 9,3 vk). Myös kuukausitilastot nopeutuivat parilla päivällä (2022: 4,1, 2021: 4,4 ja 2020: 4,4 vk).

Tilastokeskus.fi-palvelu ja StatFin-tietokanta ovat tilastotietojen julkistamisen pääväylät. Avoimena datana jo oleviin tietoihin on lisätty tuoreimmat tiedot. Uusien tilastojen yhteydessä julkaistava data on avointa.

Istuntojen määrä tilastokeskus.fi-palvelussa ei ole vertailukelpoinen tieto aiempiin vuosiin. Tilastokeskus julkaisi verkkosivuillaan uudet Traficommin ohjeistuksen mukaiset evästekäytänteet 15.10.2021. Tämän seurauksena tiedonetsijä, joka hyväksyy vain välttämättömät evästeet tai ei kuittaa lainkaan evästeasetuksia, ei näy kävijämääräseurannassa. Seuraava käyttäjätyytyväisyyskysely tehdään vuonna 2023.

Maksullisen toiminnan asiakaspalautteiden arvosana säilyi seurantavuonna ennallaan ja oli 8,67 (2021: 8,69). Kokonaisarvosana annettiin asteikolla 1–10. Parhaimmat arviot saivat kohdat ”Tiedot ovat hyödyllisiä omassa toiminnassani” (4,7 asteikolla 1–5) ja ”Tietotarpeeseeni tarjottiin asiantuntevia ratkaisuja” (arvio 4,6). Heikoimmat arviot saivat kohdat ”Hinta-laatusuhde oli kohdallaan” (arvio 3,8) ja ehdotettu toimitusaikataulu vastasi tarpeitani (arvio 4,1). Sanallisissa palautteissa korostuu henkilöstön palveluasenne, palvelun ystävällisyys ja asiantuntevuus.

Taulukko 17: Tutkijapalveluiden palvelukykyä ja suoritteiden laatua kuvaavat mittarit.

Mittarit Tutkijapalvelut	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Aineistotoimitus tavoiteajassa*), %	46	38	-	31	-7 %-yks.
Tutkijapalveluiden aineistotoimitusten toimitusaika, mediaani, pv	67	102	75	135	+32 %
Aineistotoimitusten kokonaiskesto, mediaani pv					
Kuolemansyyaineisto	42	41	-	53	+29 %
Räätälöidyt aineistot, etäkäyttö	340	313	-	197	-37 %
Tunnisteelliset aineistot	100	125	-	160	+28 %
Valmisaineistot	78	98	-	119	+21 %

Mittarit Tutkijapalvelut	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Sisu-mikrosimulointimallin ajantasaisuus: osuus vero- ja etuuslainsäädännön muutoksista, joka toteutetaan SISU-malliin 15/30 työpäivän sisällä lain voimaantulosta / lakitekstin julkaisusta Finlex-palvelussa (kumpi myöhäisempi), %	-	100/100	75/90	0/0	-100/ -100 %- yks.
Valmistuneet mikrosimulointimallin yhteistyöryhmän valitsemat kehityshankkeet	-	-	1	1	0 %

*) Tavoiteaika on aika käyttölupahakemuksen saapumisesta aineistotoimitukseen.

Tavoiteajat ovat toimitustyypeittäin seuraavat:

Kuolemansyyaineistot	30 pv
Tunnisteelliset aineistot	90 pv
Valmisaineistot	90 pv
Räätälöidyt aineistot, etäkäyttö	180 pv

Tutkimushankkeiden muuttuminen aiempaa entistä monimutkaisemmiksi ja laajemmiksi näkyy käyttölupien käsittelyssä ja aineistotoimitusten kokonaiskestossa. Kuitenkin tutkijapalveluiden käyttölupajono on pysynyt kohtuullisen mittaisena. Tavoiteajassa toimitettiin 31 prosenttia aineistoista.

Aineistotoimitusten mediaani kasvoi 135 päivään (+32 %). Kuolemansyyaineistojen, tunnisteellisten aineistojen ja valmisaineistojen toimitusaikojen mediaaniaika piteni, mutta räätälöityjen etäkäyttöaineistojen mediaaniaika lyheni huomattavasti (-37 %). Käyttäjien lisäys tai käyttöluvan voimassaolon jatkaminen kesti noin 3 viikkoa.

Aineistotoimitusten nopeuden parantamiseksi otettiin keväällä 2022 käyttöön sähköinen käyttölupaprosessi (REMS). Loppuvuodesta kaikki käyttölupapyyntö tulivat sähköisessä muodossa. Sähköiseen prosessiin kuuluu manuaalisesti tehtävä tarkistusvaihe CRM-järjestelmässä, jotta tietojen eheys voidaan varmistaa.

Valmisaineistojen määrää kasvatettiin seurantavuonna yhdellä (2022: 64, 2021: 63, 2020: 57 ja 2019: 50). Lisäksi eräiden valmisaineistojen valmistumista nopeutettiin kytkemällä ne ensimmäiseen aineistosta tehtävään tilastojulkistukseen.

Tutkijapalveluiden asiakaspalautteiden arvosana vuonna 2022 oli 8,3, kun asteikko oli 1–10. Vuonna 2021 arvosana oli 8,4. Palautteen mukaan sähköistä lupapalvelua pidetään hyvin toimivana, mutta hakemusjärjestelmä voisi olla nykyistä yksinkertaisempi ja yhdenmukainen THL:n vastaavan järjestelmän kanssa. Kysymyksiin sai nopeasti vastaukset, mutta aineiston saaminen käyttöön kesti kauan. Valitukset koskivat kallista hintaa ja sitä, ettei uudempia vuosia ollut käytettävissä.

Tutkijapalveluiden Fiona-etäkäyttöjärjestelmän Findatan määräyksen mukainen auditointi valmistui syksyllä 2022. Vuonna 2023 tehdään Linux-koneiden auditointi.

Mikrosimulointimallin ylläpito on edelleen viivästynyt lähdeaineistomuutosten ja henkilövaihdosten vuoksi. Vuoden 2020 aineiston käyttöönotto peruttiin käyttäjien ehdotuksesta. Syynä oli koronapandemian aikana tehtyjen etuuksia ja verotusta koskeneiden päätösten vaikutus aineistoon ja simuloinnin luotettavuuteen. Seurantavuoden lopulla mikrosimulointimallin yhteyteen haettavaksi lisättiin SISU-mallin yhteistyöryhmän toivomat Kelan jaksoaineistot.

VATT:n kanssa yhteistyönä toteutettava datahuonepilotti käynnistyi syyskuussa. Tilastokeskuksen saama palaute on ollut kiittävä. Alkuvaihe on kuitenkin vaatinut ponnistuksia ja joidenkin aineistojen käyttöön saaminen on ollut vaikeaa.

Kokonaisuudessaan datahuoneeseen ei olla pystytty käyttämään pilottiin suunniteltua työpanosta. Jatkossa tulee kiinnittää enemmän huomiota tietoprosessin ja datahuonepilotin yhteensovittamiseen.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan lisäsi valmiustehtävien määrää. Tätä varten perustettiin tilannehuoneryhmä, joka seurantavuoden alkupuolella kokoontui viikoittain arvioimaan tilannetta ja tarkentamaan suunnitelmia ja ohjeistuksia mm. sähkökatkojen varalta. VM:n valmiusryhmälle raportoitiin tilanteesta säännöllisesti.

Kansallisarkiston massadigitoitinhankkeessa 2021–2023 viimeisteltiin arkistointikelpoinen vanhojen kuolintodistusten siirto ja digitointi. Otettiin käyttöön Kansallisarkistossa digitoitujen paperisten kuolintodistusten tietopalvelu Astia-käyttöliittymän kautta.

Kansallisen tilastotoimen koordinoitua toteutetaan SVT-neuvottelukunnassa (Suomen Virallinen Tilasto). Seurantavuonna laadittiin uusi julkaisuohje SVT-tilastoja varten. Uudistus tehtiin ekosysteemimäisellä toimintatavalla yhteistyössä tilastontuottajien kanssa. Ohjeessa on nyt otettu huomioon myös julkistusten saavutettavuus, tiedonhallintalaki ja verkkojulkaisemisen kehittyminen.

Tilastokeskus vastasi VM:n Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen työpaketista 2, tiedon laatukehikko. Hanke päättyi vuoden 2022 lopussa. Aikaansaannoksena kehitettiin laatukehikko ja laatumittarit aineistojen laadun arviointiin sekä luotiin hallintamalli edistämään kansallista laatukehikon käyttöönottoa.

Vuoden 2022 aikana kansantalouden tilinpidon tietojärjestelmähankkeessa (KTMT 2.0) kuvattiin tuotantoprosessien nykytila. EU-rahoituksella toteutettu TSI1-projekti saatiin käyntiin loppuvuonna 2022. Projektin tavoitteena on kirkastaa tavoitetilaa ja selvittää aineistojen validointia, imputointia ja editointia, metatietotarpeet, mikro- ja makroaineistojen linkkaukset sekä tehdä maavertailuja. Varsinaiseen tietojärjestelmän toteutukseen TSI-rahaa ei kuitenkaan voi käyttää. TSI2-projektiin haettiin, muttei saatu EU-rahoitusta. Jatkorahoituksen epävarmuus on hankkeen merkittävin riski. Kansantalouden tilinpidon muutokset edellyttävät, että uuden järjestelmän tulee olla valmis 2029, joten työtä pitää voida jatkaa tehokkaasti.

Jäte-, energia ja kasvihuonekaasutilastoille kehitetään uutta tuotantojärjestelmää PÄRE-hankkeessa. Seurantavuonna hanketta hidastivat selvitykset, joita tarvittiin pilvipalvelujen käyttöönottamiseksi. Hankkeen on tarkoitus valmistua kesällä 2024. Kaikkia yritystilastoja koskeva toimialaluokituksen uudistus on käynnissä.

Tilastolain ja Tilastokeskusta koskevan lain uudistustyö viivästyí alun perin arvioidusta aikataulustaan. Lakimuutokset saatiin kuitenkin käsiteltyä valiokunnissa seurantavuoden aikana. Eduskunnan täysistuntokäsittelyt olivat vuoden 2023 alussa.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstörakenne

Taulukko 18: Henkilöstön määrätietoja 2020–2022.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Henkilötyövuodet ^{*)}	727	747	768	742	-0,7 %
Kuukausipalkkaiset	638	645	658	642	-0,5 %
Haastattelijat	89	102	110	100	-2,0 %
Henkilötyövuosien muutos, %	-4	+3	-	-1	-4 %-yks

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Kuukausipalkkaiset	-3	+1	-	-1	-2 %-yks.
Haastattelijat	-9	+15	-	-2	-17 %-yks.
Harjoittelijoiden määrä, htv	10,4	13,8	-	7	-49 %
Henkilöstömäärä 31.12.	768	822	-	811	-1,3 %
Palvelussuhteiden**) määrä 31.12.	865	897	-	892	-0,6 %
Varsinaisten määräaikaisten***) osuus henkilöstöstä 31.12., %	9,6	15,1	-	15,3	+0,2 %-yks.

*) Henkilötyövuosiin sisältyvät kaikki virka- tai työsopimussuhteessa kalenterivuoden aikana työskennelleet. Palkatonta harjoittelua tai palkkioperusteista toimintaa ei lasketa henkilötyövuosiin.

**) Palvelussuhteet sisältävät myös virkavapaalla olevat.

***) Varsinaiset määräaikaiset eivät sisällä harjoittelijoita eivätkä tukityöllistettyjä, laskettu työpanoksesta.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä laski viidellä edellisvuoteen nähden ja alitti suunnitellun henkilötyövuosikehyksen 26 henkilötyövuodella. Laskusta 3 henkilötyövuotta kohdistui kuukausipalkkaisiin ja 2 haastattelijoihin. Sekä kuukausipalkkaisten että haastattelijoiden osalta alitettiin tavoitteenmukaiset henkilötyövuosimäärät.

Henkilöstön määrän suunniteltiin olevan 21 henkilötyövuotta enemmän vuonna 2022 kuin edeltävänä vuonna. Henkilöstön määrän kasvua hillittiin kuitenkin molempina vuosina osana varautumista tulevien vuosien mahdollisiin kehysvähennyksiin.

Henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli Tahti-järjestelmän mukaan 811. Se on 11 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Luvuissa ei ole mukana palkattomalla virkavapaalla olevia henkilöitä. Henkilöstömäärä väheni hieman enemmän kuin henkilötyövuosien määrä.

Korkeakouluharjoittelijoita oli seurantavuonna 27 (2021: 51) ja heidän työpanoksensa oli 7 henkilötyövuotta (2021: 13,8). Lisäksi pro gradu -tutkielman tekijöitä oli seurantavuonna 6. Harjoittelijoita oli seurantavuonna huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna. Tiukentuvista resursseista huolimatta harjoittelijoille halutaan tarjota mahdollisuus tutustua työskentelyyn Tilastokeskuksessa ja siten lisätä viraston ja myös valtionhallinnon tunnettua. Toisaalta korkeakouluharjoittelijat ovat potentiaalisia tulevia työntekijöitä.

Tilastokeskuksessa aloitti ensimmäinen siviilipalvelusvelvollinen henkilö helmikuussa 2022. Seurantavuoden aikana siviilipalvelusvelvollisia työskenteli yhteensä 3 henkilöä. Kokemukset siviilipalvelusvelvollisten henkilöiden työskentelystä olivat positiivisia, ja Tilastokeskus jatkaa palveluspaikkojen tarjoamista myös jatkossa.

Varsinaisten määräaikaisten osuus henkilöstöstä kasvoi 0,2 prosenttiyksikköä ja koko henkilöstömäärä laski 1,3 prosenttia edellisen vuoden lopusta. Vuoden 2022 lopussa oli 43 määräaikaista haastattelijaa (2021: 60 ja 2020: 18). Määräaikaisten haastattelijoiden määrä laski 17:lla. Kuukausipalkkaisten määräaikaisten määrä vastavuoroisesti kasvoi 17:lla ja oli seurantavuoden lopulla 81 (2021: 64 ja 2020: 51).

Määräaikaisten palvelussuhteiden määrän kasvu kuukausipalkkaisen henkilöstön puolella selittyy erityisesti projekti- ja hankeluonteisten tehtävien lisääntymisellä. Tällaisia ovat esimerkiksi sote-hanke ja Päre. Haastattelijoiden määräaikaisten henkilöstön lukumääräiset muutokset selittyvät isoilla kertaluonteisilla haastattelutiedonkeruuprojekteilla, joista esimerkiksi voidaan mainita PIAAC.

Taulukko 19: Henkilöstörakenne 2020–2022.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Keski-ikä, v	47,7	47,6	-	47,4	-0,2
Koulutustasoindeksi	6,0	5,9	-	6,0	+0,1
Osa-aikaisten osuus, %	22	24	-	25	+1 %-yks.
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	84,8	84,9	-	83,6	-1,3 %-yks.
Henkilöstökulut kokonaiskuluista, %	74	74	-	73	-1 %-yks.

Henkilöstön keski-ikä säilyi lähes entisellä tasolla ja oli seurantavuonna 47,4 vuotta. Suurin ikäluokka oli edellisten vuosien tapaan 55–64-vuotiaat, joita oli 31,3 prosenttia koko henkilöstöstä. 45–54-vuotiaiden osuus oli 24,9 prosenttia. 35–44-vuotiaiden ikäluokka muodosti 21,7 prosenttia henkilöstöstä ja 25–34-vuotiaiden ikäluokkaa edusti 18,7 prosenttia tilastokeskuslaisista. Yli 64-vuotiaiden määrä kasvoi kolmella (2022: 20 ja 2021: 17) ja 15–24-vuotiaiden määrä laski kahdella (2022: 7 ja 2021: 9).

Koulutustasoindeksissä oli nousua 0,1 indeksipistettä, kun edellisvuonna se laski 0,1 indeksipistettä. Muutokset koulutusasteittain ovat yleensä pieniä. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osuus laski 14,7 prosentista 14,3 prosenttiin. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus kuitenkin kasvoi seurantavuonna 51,8 prosentista 55,9 prosenttiin. Vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus nousi 74 prosenttiin (2021: 70). Perusasteen tai toisen asteen tutkintojen suorittaneiden osuus laski 12 prosenttiin (2021: 14).

Osa-aikaisten lukumäärä oli seurantavuonna 199 ja kasvoi edellisvuoteen nähden yhdellä henkilöllä. Osa-aikaisten henkilöiden osuus koko henkilöstöstä kasvoi yhdellä prosenttiyksiköllä. Seurantavuonna osa-aikaisista 78 prosenttia (2021: 82 ja 2020: 82) oli naisia ja 22 prosenttia (2021: 18 ja 2020: 18) miehiä. Naisia on enemmän osa-aikaisissa palvelussuhteissa kuin miehiä. Tämä selittyy sillä, että osa-aikaisia henkilöitä työskentelee eniten haastattelijoina ja haastattelutoiminta on naisvaltaista.

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli seurantavuonna 83,6 prosenttia ja laski edellisvuodesta 1,3 prosenttiyksikön verran. Koulutukseen käytetty työaika säilyi lähes edellisen vuoden tasolla (2022: 0,6 ja 2021: 0,7 %), mutta sairauspoissaoloajan osuus kasvoi 1,2 prosenttiyksikön verran ollen seurantavuonna 2,8 prosenttia (2021: 1,6). Sairauspoissaolojen nousuun vaikutti tiukkojen koronarajoitusten jälkeinen yhteiskunnan avautuminen, jonka myötä infektiopoissaolojen määrä kasvoi. Nousuun vaikutti seurantavuonna myös palaaminen etätyöstä hybridityöhön, jolloin sosiaaliset lähikontaktit lisääntyivät etäaikaan verrattuna.

Henkilöstökulujen osuus kokonaismenoista oli seurantavuonna 73 prosenttia ja se laski edellisvuosien tasosta yhden prosenttiyksikön verran (2021: 74 %). Hieman laskenutta henkilöstökulujen osuutta selittää se, että seurantavuonna Tilastokeskuksessa varauduttiin tulevien vuosien mahdollisiin laskeviin henkilöstökehyksiin hillitsemällä henkilöstön määrää. Samaan aikaan osa töistä teetettiin ostopalveluina.

Henkilötyövuoden hinta nousi 3,4 prosentilla ollen seurantavuonna 64 486 euroa (2021: 62 366). Valtion henkilötyövuoden hinta oli 64 627 euroa (2021: 63 124). Henkilötyövuoden hinnan nousuun vaikutti seurantavuonna 2 prosentin yleiskorotus 1.6.2022 alkaen. Korotukset perustuvat VES-/TES-sopimusratkaisuun. Palkkojen sivukuluissa oli pientä laskua edellisvuoteen nähden (2022: 20,279 % ja 20,371 %). Henkilötyövuoden hinnan nousuun

vaikutti seurantavuonna osaltaan myös korkeakouluharjoittelijoiden edellisvuotta pienempi määrä, sillä heidän palkkatasonsa on muita kuukausipalkkaisia alhaisempi.

Työhyvinvointi

Taulukko 20: Työhyvinvointia kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	3,52	3,57	3,65	3,65	+0,08 yks.
Johtajuusindeksi (VMBaro)	3,38	3,41	3,45	3,50	+0,09 yks.
Sairauspoissaolot, tpv / htv	7,4	6,2	< 10	9,5	+53 %
Lyhyet 1–3 pv sairaspöissaolot, pv / htv	2,1	1,8	-	3,6	+100 %
Sairauspoissaolot, kuukausipalkkaiset, tpv / htv	5,1	4,1	-	7,0	+71 %
Sairauspoissaolot, haastattelijat, kalenteripv / hlö*)	15,3	13,8	-	19,5	+41 %
Terveystenhoito, €	395 627	427 676	-	416 033	-3 %
Terveystenhoito, € / htv	544	573	-	561	-2 %
Hakemuksia avointa työpaikkaa kohti, kpl	24	19	-	22	+16 %
Sisäinen liikkuvuus, kpl **)	11	5	-	11	+120 %
Lähtövaihtuvuus, % ***)	1,7	1,9	-	3,0	+58 %
Luonnollinen poistuma, % ****)	9,8	9,3	-	10,3	+10 %

*) Sisältää myös palkattomat sairauslomapäivät.

**) Määritelmä: sisäiseen liikkuvuuteen lasketaan valtiolle.fi-järjestelmässä olevat tehtävät, joiden rekrytointityyppi on sisäinen liikkuvuus ja jotka näkyvät järjestelmässä vain Tilastokeskuksen henkilöstölle, ja joiden haku on alkanut ja päättynyt seurantajaksolla

***) Lähtövaihtuvuus on toisen työnantajan palvelukseen siirtyneiden määrä jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä vuoden alussa. Laskentatapa muutettu seurantavuonna vuosille 2020–2022.

****) Luonnollinen poistuma on eronneiden, eläkkeelle siirtyneiden ja kuolleiden määrä jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä vuoden alussa. Ei sisällä määräaikaisesta palvelussuhteesta eronneita. Laskentatapa muutettu seurantavuonna vuosille 2020–2022.

Aluehallintovirasto teki palvelualueittaiset työsuojelutarkastukset, joista yksi tehtiin syksyllä 2021 ja kolme talvella 2022. Työn psykososiaaliset kuormitustekijät -kysely oli toteutettu lokakuussa 2021. Tarkastuksissa ilmeni, että Tilastokeskuksessa esiintyy haitallisia psykososiaalisia kuormitustekijöitä. Kuormitustekijät koskivat muun muassa liiallista työ määrää, vastuiden epäselvyyttä, liiallista tietomäärää, usean asian tekemistä samanaikaisesti sekä työn tekemisen keskeytymisiä. Tarkastusten mukaan kuormitukseen vaikutti edelleen syyskuussa 2020 tehty organisaatiouudistus. Osittain samoja kuormitustekijöitä oli tunnistettu aiemmin työnantajan vuonna 2020 toteuttamassa riskien arvioinnissa sekä huhtikuussa 2021 tehdyssä työpaikkaselvityksessä.

Työsuojelutarkastuksen havaintojen perusteella yhteistyötä työterveyshuollon kanssa tiivistettiin, jatkettiin Mielen hyvinvoinnin matalan kynnyksen palveluja (Mielen chat ja sparrin), lyhytpsykoterapiaa sekä ohjaamista työterveyspsykologin vastaanotolle. Henkilöstölinjaukset uudistettiin tukemaan toimintakulttuuria. Esihenkilöille järjestettiin

koulutusta työaikajohtamisesta, varhaisen tuen keskusteluista sekä työhyvinvoinnista. Henkilöstölle järjestettiin erilaisia luentoja mm. asiantuntijatyön kuormitustekijöistä, itsensä johtamisesta sekä työilmapiiristä ja työyhteisötaidoista. Palvelualueet ovat toteuttaneet myös omia toimia, kuten Yhteinen suunta -työpajat, joissa esihenkilöt pohtivat konkreettisia keinoja kuormituksen vähentämiseen. Tietoisuutta henkilöstön hyvinvoinnin tilasta ja sen tukemisesta on lisätty vuonna 2022. Lisäksi henkilöstöä tuettiin työterveyspsykologin tietoisuudella lähes heti Venäjän hyökkäyssodan alettua. Ylin johto on henkilöstöinfoissa ottanut esiin havaittuja kuormitustekijöitä ja keinoja niiden hallintaan.

VMBaron henkilöstökyselyn työtyytyväisyysindeksi kasvoi 0,08 indeksipisteellä ja johtajuusindeksi 0,09 indeksipisteellä edellisvuoteen nähden. Molemmat ovat noususuuntaisia jo kolmatta vuotta peräkkäin ja ne ylittivät seurantavuodelle asetetut tavoitteet. VMBaron työtyytyväisyysindeksin pisteluku oli koko mittauksien historian (vuodesta 2005) paras. VMBaron tuloksia käsitellään lisää luvun 1.6 lopussa.

Sairauspoissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden oli seurantavuonna 9,5 ja kasvua edellisvuoteen nähden oli 53 prosenttia. Seurantavuoden luku oli 15,9 prosenttia alhaisempi kuin koronaa edeltävänä vuonna (2019: 11,3). Sairaustapausten lukumäärä henkilötyövuotta kohden kasvoi puolestaan 1,4:stä 2,6:een. Lyhyiden 1–3 päivää kestävien poissaolosten määrä kasvoi peräti 100 prosenttia edellisvuoteen nähden ollen seurantavuonna 3,6pv/htv. Eniten kasvua edellisvuoteen nähden oli kolme päivää kestävässä sairauspoissaoloissa, sillä poissaolosten määrä kasvoi 157 prosenttia. Yli 45 päivän mittaiset sairauspoissaolot vähenivät edellisvuosien tapaan myös vuonna 2022. Tapauksia on kuitenkin lukumääräisesti niin vähän, että satunnaisuus vaikuttaa muutosten suuruuteen. Sairaustapausten yhteismäärä kasvoi 85 prosenttia.

Kuukausipalkkaisella henkilöstöllä sairauspoissaolopäiviä kertyi 7,0 henkilötyövuotta kohden, mikä tarkoittaa 71 prosentin kasvua edellisvuoteen nähden (2021: 4,1). Haastattelijoilla sairauspoissaolot kalenteripäivinä kasvoivat edellisvuoteen nähden 41 prosenttia ja seurantavuonna poissaoloja oli 19,5 henkilöä kohden. Haastattelijoilla sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohden on selvästi enemmän kuin kuukausipalkkaisilla, mikä osittain johtuu tavasta, jolla tuntityötä myös viikonloppuisin tekevien sairauspoissaolot lasketaan.

Suuri kasvu sairauspoissaolosten määrässä selittyy pitkälti sillä, että seurantavuoden lukuja verrataan tiukkojen koronarajoitusten ajanjaksoon. Sairauspoissaolot olivat korona-aikana 2020–2021 laajasta etätyöskentelystä johtuen poikkeuksellisen vähäisiä. Seurantavuonna yhteiskuntaa avattiin, mistä johtuen lyhyiden omatoimisten poissaolosten ja muiden hengitystieinfektioissaolosten määrä kasvoi merkittävästi tiukkojen koronarajoitusten ajanjaksoon nähden. Seurantavuonna sairauspoissaolosten taso oli kuitenkin yhä hieman alemmalla tasolla kuin koronaa edeltävänä aikana.

Seurantavuonna koronarajoituksia purettiin koko yhteiskunnassa ja myös Tilastokeskuksessa palattiin joustavaan lähi- ja etätyön hybridimalliin elokuussa 2022. Koronatilannetta seurattiin kuitenkin koko seurantavuoden ajan tiiviisti ja tietoon tulleita tapauksia selvitettiin aktiivisesti. Lisäksi henkilöstölle tarjottiin mahdollisuutta ottaa koronarokotteet työterveyshuollon kautta. Henkilöstön koronatapauksia oli seurantavuonna paljon, mutta tapaukset eivät yleisesti ottaen olleet vakavia eikä laajoja tartuntaketjuja lähtenyt työpaikalta liikkeelle. Korona ei vaikeuttanut Tilastokeskuksen toimintaa merkittävästi.

Toimistolle paluuta varten laadittiin ohjeistuksia ja uusista toimintamalleista viestitettiin henkilöstölle. Hybridityöhön valmistautumiseksi toteutettiin jo edellisvuonna Työterveyslaitoksen ideoitu hybridityökysely, jonka tulosten pohjalta kannustettiin ryhmiä keskustelemaan tulevista työnteon tavoista. Ohjeita ja vinkkejä sisältävä hybridityön työkalupakki julkaistiin sisäisessä intranetissä. Työkalupakki sisältää mm. suosituksia hyviksi kokouskäytännöiksi, joissa on mukana myös työhyvinvoinnin näkökulma.

Seurantavuonna noin 15 prosenttia työpäivistä tehtiin toimistolla. Täysin luotettavaa tietoa etä- ja lähityön määrästä ei ole kuitenkaan saatavilla, sillä etäpäiviä ei ole tarpeen merkitä Kieku-järjestelmään. Etä- ja lähityöskentelyyn vaikutti olennaisesti kesken vuotta muuttunut ohjeistus hybridityöstä.

Työterveyspalveluista vastaavan Terveystalon mukaan tilastokeskuslaisten terveysprosentti (henkilöt, joilla ei lainkaan sairauspoissaoloja) laski 22 prosenttiin. Vuoden 2021 toimintakertomuksessa terveysprosentiksi raportoitiin 52 prosenttia, mutta tarkistettu luku on 50 vuodelle 2021. Vuonna 2020 vastaava prosentti oli 45. Tuki- ja liikuntaelinvaivoista johtuvat sairauspoissaolot nousivat hieman edellisvuoteen nähden, sillä poissaoloja oli 1 päivä henkilöä kohden seurantavuonna (2021: 0,9). Myös mielenterveyssyistä johtuvat sairaspöissaolot lisääntyivät hieman ollen seurantavuonna 2,5 päivää (2021: 2,4). Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot muodostavat 25 prosenttia kaikista sairauspoissaolopäivistä, mikä on vähemmän kuin edellisvuonna (2021: 38). Lasku selittyi muiden sairauspoissaolojen lisääntymisellä. Terveystalon antama toimialan vertailutieto on 19 prosenttia, eli Tilastokeskuksessa luku on jonkin verran suurempi kuin muilla toimialan organisaatioilla. Sen sijaan tuki- ja liikuntaelinsairauksien osuus sairauspoissaolopäivistä on Tilastokeskuksessa vain 10 prosenttia, kun toimialan vertailutieto on 18 prosenttia. Infektiotaudit aiheuttivat vain 7 prosenttia terveydenhuollossa diagnosoiduista sairauspoissaoloista. Valtaosa näihin liittyvistä poissaoloista näkyy omailmoitteisten poissaolojen luokassa. Terveystalon tietojen mukaan tilastokeskuslaisilla oli seurantavuonna sairauspoissaolopäiviä keskimäärin 9,9 päivää henkilöä kohti.

Terveydenhoidon menot laskivat 3 prosenttia ollen seurantavuonna 416 033 euroa. Edellisvuoden toimintakertomuksessa menoiksi raportoitiin 385 803 euroa, mutta tarkentuneet terveydenhoidon menot olivat 427 676 euroa vuonna 2021. Sairauspoissaolot kasvoivat huomattavasti enemmän kuin terveydenhuollon menot ja tätä selittää se, että terveydenhoidon menot sisältävät myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon palveluita. Lisäksi lyhyissä sairaustapauksissa ei välttämättä tarvita terveydenhuollon palveluita, sillä alkuun voi jäädä sairastamaan omalla ilmoituksella.

Saatujen hakemusten määrä avointa tehtävää kohden oli seurantavuonna 22 ja kasvoi kolmella edellisvuoteen verrattuna (2021: 19). Kokonaisuutena saatujen hakemusten lukumäärä laski lähes tuhannella, sillä haettavana olleita tehtäviä oli miltei puolet vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hakemusten määrä vaihteli runsaasti avoinna olevien tehtävien mukaan. Pääsääntöisesti Tilastokeskuksen tehtäviin saatiin edelleen riittävä määrä tehtäviin hyvin soveltuvia hakijoita. Rekrytointihaasteita kohdattiin joissain yksittäisissä, erityisesti ICT-painotteisissa tehtävissä

Sisäinen liikkuvuus kaksinkertaistui seurantavuonna ollen 11 henkilöä (2021: 5). Sisäistä liikkuvuutta tapahtui pääasiassa sisäisten tehtäväjärjestelyiden ja rekrytointien myötä. Julkisessa haussa olleiden rekrytointien kautta uusiin tehtäviin valituksi tuli 31 tilastokeskuslaista (2021: 43). Lisäksi sisäisessä haussa olleiden rekrytointien kautta uusiin tehtäviin tuli valituksi 11 henkilöä (2021: 5). Seurantavuonna käyttöön otettiin lisäksi sisäiset pientyömarkkinat pienten ja lyhytkestoisten tehtäväkokonaisuuksien järjestelyn avuksi organisaation tasolla.

Aiempien vuosien toimintakertomuksissa raportoidut luvut lähtövaihtuvuuden ja luonnollisen poistuman mittareiden osalta poikkeavat vuoden 2022 toimintakertomuksen luvuista, sillä lukujen laskentatapaa on muutettu. Seurantavuonna näissä luvuissa henkilöstön poistuma on suhteutettu vakinaisen henkilöstön palvelussuhteiden määrään. Lähtövaihtuvuudessa oli hieman kasvua edellisvuoteen nähden, sillä lähtövaihtuvuus nousi 1,9 prosentista 3,0 prosenttiin. Lähtövaihtuvuuden laskennassa ovat mukana toisen työnantajan palvelukseen siirtyneet. Luonnollinen poistuma oli seurantavuonna 10,3 prosenttia. Se on prosenttiyksikön suurempi kuin edellisvuonna (2021: 9,3).

Koko henkilöstön osalta poistuma laski edellisestä vuodesta 21 prosenttia (2022: 107 ja 2021: 135). Vanhuseläkkeelle jääneiden määrässä oli seurantavuonna 56 prosentin kasvu,

mutta määrä ei yltänyt vuoden 2020 tasolle (2022: 25, 2021: 16 ja 2020: 32). Työkyvyttömyyseläkkeelle ei jäänyt seurantavuonna yksikään henkilö (2021: 3). Toisen työnantajan palvelukseen lähteneitä oli seurantavuonna 24, eli hieman enemmän kuin edellisvuonna (2021: 21).

Poistuma kohdistuu erityisesti ryhmään muu syy (2022: 57 ja 2021: 95). Syy on yleensä määräaikaisen palvelussuhteen päätyminen, mikä lisää vaihtuvuutta. Suuri osa tähän ryhmään kuuluvista eronneista on harjoittelijoita. Seurantavuonna korkeakouluharjoittelijoiden määrä oli edellisvuotta niukempi, mikä osaltaan selittää myös muusta syystä poistuneiden henkilöiden määrän laskua seurantavuonna. Ryhmään kuuluvat myös ne, jotka eivät ole ilmoittaneet eron syytä.

Tilastokeskus tarjosi Epassi-sovelluksen kautta henkilökunnalleen liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedun, jonka arvo oli seurantavuonna 120 €/hlö. Lisäksi henkilöstön lounasruokailua tuettiin Epassin kautta kahdella eurolla per ateria. Työn tauottamista ja taukoliikuntaa tuettiin tarjoamalla käyttöön taukoliikuntasovellus. Työn tauottamista ja muita aivoystävällisiä työskentelytapoja pidettiin lisäksi esillä infoissa ja muissa viestintäkanavissa. Tilastokeskus tukee edelleen taloudellisesti TIKUa eli Tilastokeskuksen henkilökunnan kuntoliikunta- ja kulttuuriyhdistystä.

Osaaminen

Taulukko 21: Osaamista kuvaavat hallinnonalan yhteiset mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Osaamisen kehittäminen					
Strateginen henkilöstösuunnittelu (1–5) *)	2	3	4	3	0
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro 4.1)	3,76	3,82	3,90	3,90	+0,08 yks.
Liikkuvuuden edistäminen					
Henkilökierrossa olleiden määrä, osuus henkilöstöstä (%)	-	0	1	0	-
Työnantajakuva					
Työnantajakuva ja arvot (keskiarvo VMBaron kohdista 8.2–8.4)	3,84	3,87	3,90	3,90	+0,03 yks.

*) Strateginen henkilöstösuunnittelu, itsearviointi:

5 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista sekä osa johtamisprosesseja toimien johdon käytännön työkaluna toiminnan suunnittelussa

4 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista

3 = viraston henkilöstösuunnittelu on strategista

2 = virastolla on henkilöstösuunnitelma

1 = virastolla ei ole henkilöstösuunnitelmaa

Seurantavuonna päivitetystä strategiassa työpaikan yhteisöllisyys ja henkilöstön mahdollisuudet kehittyä nostettiin strategiseksi tavoitteeksi. Viraston henkilöstösuunnittelu pohjautuu pitkän aikavälin ennakoituihin htv-kehyksiin. Rekrytointilupien antaminen perustuu tehtävän kytkeytymiseen strategiaan tavoitteisiin. Laadullista strategista henkilöstösuunnittelua kehitettiin koostamalla palvelualueiden työpajojen pohjalta laadullinen strateginen henkilöstösuunnitelma. Strategista henkilöstösuunnittelua ohjaavat myös strategiset osaamiset, jotka päivitettiin ja vietiin Osaavaan kunkin henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien pohjaksi.

Henkilöstökyselyn mukaan arvio Tilastokeskuksen työnantajakuvasta ja arvoista jatkoi tasaista kasvuaan myös seurantavuonna. Seurantavuonna kasvua oli 0,03 indeksipistettä, kun tulokseksi saatiin tavoitteen mukainen 3,90 indeksipistettä. Tilastokeskus pyrkii viestimään työnantajakuvastaan niin, että viraston tärkeät teemat korostuvat. Näitä ovat esimerkiksi tiedon tarjoaminen parempaa yhteiskuntaa varten, vastuunotto ja vaikuttaminen, uuden oppiminen ja kehittyminen sekä yhteistyö työyhteisössä. Viraston työnantajakuvasta viestitään esimerkiksi verkkosivujen urasivujen avulla.

Taulukko 22: Henkilöstökoulutusta kuvaavat mittarit.

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Henkilöstökoulutus, kalenteripäiviä yhteensä	348	1 532	-	1610	+5 %
Henkilöstökoulutus, kalenteripäivää / htv	0,5	2,1	-	2,2	+5 %
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden lukumäärä	148	455	-	486	+7 %
Koulutuskustannukset, €	235 403	589 981	-	526 375	-11 %
Koulutuskustannukset, € / htv	324	790	-	709	-10 %

Henkilöstökoulutuksen määrää kuvaavat mittarit osoittivat seurantavuotta edeltävänä vuonna 2021 merkittävää nousua, sillä vertailuvuonna 2020 kouluttajat peruuttivat koulutuksia ja kursseja koronan vuoksi. Henkilöstökoulutuksen kasvu jatkui myös seurantavuonna 2022 koulutusmäärien osalta ja esimerkiksi verkkokoulutusten hyödyntämistä jatkettiin. Toisaalta seurantavuonna koulutuksia järjestettiin jälleen enenevässä määrin läsnätilaisuuksina, mikä innosti tilastokeskuslaisia kouluttautumaan yhä enemmän. Henkilöstökoulutuksen määrä kalenteripäivinä kasvoi viidellä prosentilla edellisvuoteen nähden. Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä kasvoi seitsemän prosenttia ja järjestelmistä saatavien tietojen mukaan 60 prosenttia henkilöstöstä osallistui henkilöstökoulutukseen seurantavuonna.

Henkilöstökoulutuksen määrän kasvusta huolimatta koulutuskustannukset laskivat seurantavuonna. Koulutuskustannusten laskua selittää se, että maksullisten kurssien sijaan opiskelu tapahtuu enenevässä määrin verkossa. Tämän lisäksi mikro-oppiminen eli lyhyet oppimishetket työn lomassa ovat lisääntyneet. Myös aiempaa tiukemmalla koulutusbudjetilla oli vaikutusta laskeviin kustannuksiin.

Seurantavuonna Tilastokeskuksen henkilöstö suoritti eOppivassa 1 003 kurssia (2021: 2 670). Laskua edellisvuoteen oli 62 prosenttia, mihin voi vaikuttaa edellisvuoden pakollisten kurssien korkea määrä. Seurantavuonna henkilöstölle pakollisia kursseja oli vain yksi, kun edellisvuonna vastaava luku oli 3. Suosituimmat kurssit liittyivät tietosuojaan ja digiturvallisuuteen. eOppiva-kurssien lisäksi henkilöstölle järjestettiin näistä teemoista infotilaisuus, jossa käsiteltiin riskienhallintaa, tiedonhallintaa, tietoturvaa ja tietosuoja.

Henkilöstöjohtamisen kehittämistä toteutettiin esihenkilöille suunnattujen johtamisklinikoiden avulla, joita oli seurantavuonna 15 kappaletta (2021: 19). Seurantavuonna esillä oli myös esihenkilöiden oma hyvinvointi ja jaksaminen. Myös uusien esihenkilöiden valmiuksia kehitettiin valtion yhteisellä Mahdollistaja-esihenkilövalmennuksella. Johtajille ja esihenkilöille järjestettiin seurantavuoden alkupuolella myös talouskoulutusta.

Taulukko 23: Työtyytyväisyyskysely 2019–2021 (VMBaro).

Työtyytyväisyysindeksit (pisteitys 1–5)	Tilastokeskus			Koko valtio ^{*)}		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Vuosi						
Johtaminen	3,27	3,34	3,39	3,53	3,45	3,45
Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet	3,89	3,88	3,95	4,00	4,00	4,00
Palkkaus	2,75	2,84	2,91	2,95	2,96	2,97
Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,43	3,47	3,55	3,63	3,63	3,66
Työyhteisön toimintakulttuuri	3,91	3,96	4,07	3,94	3,96	3,99
Työ- ja toimintaympäristö	3,78	3,82	3,88	3,75	3,78	3,80
Vuorovaikutus ja viestintä	3,36	3,41	3,53	3,45	3,48	3,51
Työnantajakuva ja arvot	3,78	3,79	3,86	3,85	3,87	3,87
Työtyytyväisyys yhteensä	3,52	3,57	3,65	3,66	3,64	3,66
Vastausprosentti	66	89	77	-	-	-

^{*)} Valtion vertailutulos perustuu muiden organisaatioiden kyselytietoihin kyselyä edeltävän vuoden ajalta.

VMBaron perusteella työtyytyväisyys parani kokonaisuudessaan edellisvuoteen verrattuna. Muutokset olivat suotuisia jokaisella eri osa-alueella.

Edelliseen vuoteen nähden eniten nousua oli vuorovaikutuksen ja viestinnän osa-alueella, jossa nousua oli 0,12 pistettä. Koko organisaatiossa pistekeskisarvo oli 3,53. Haastattelijat antoivat osa-alueelle pisteeksi 3,59 ja nousua edellisvuoteen verrattuna oli 0,10. Lähes yhtä paljon nousua oli koko organisaation tasolla työyhteisön toimintakulttuurin osa-alueella, jossa nousua oli 0,11 ja pistekeskisarvoksi muodostui 4,07. Tämä osa-alue sai kaikista korkeimman pistekeskisarvon Tilastokeskuksessa. Haastattelijoiden antama pistekeskisarvo tälle osa-alueelle oli 4,00 ja nousua edellisvuoteen oli 0,10.

Kokonaisindeksissä Tilastokeskus jää valtion keskiarvosta vain 0,01 indeksipistettä. Suurimmillaan ero on 0,11 pistettä osaaminen, oppiminen ja uudistuminen -osa-alueella. Tilastokeskuksen osa-alueittaiset pisteluvut jäävät valtion keskiarvoista lukuun ottamatta työyhteisön toimintakulttuurin, työ- ja toimintaympäristön sekä vuorovaikutuksen ja viestinnän osa-alueita, joissa ero Tilastokeskuksen hyväksi on 0,02–0,08 indeksipistettä.

Kysymystasolla eniten parani ”mahdollisuus kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla” (+0,19), ”ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni” (+0,18) ja ”työskentelytilat ja tuloksellinen työskentely” (+0,18). Kysymystasolla laskut olivat pieniä. Suurin laskija oli ”ylimmän johdon toimiminen esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä” (-0,05) sekä toisena ”uusien työ- ja toimintatapojen hyödyntäminen työssä” (-0,03).

Tulosten perusteella voidaan arvioida, että Tilastokeskuksessa uudet toimintatavat ovat mahdollisia, mutta niitä ei ole vielä päästy hyödyntämään käytännön työssä parhaalla mahdollisella tavalla. Samaan aikaan henkilöstön yhdenvertaisuuden kokemus on parantunut edellisvuodesta. Tähän saattoi vaikuttaa se, että seurantavuonna viraston tehtävänimikkeet päivitettiin täysin sukupuolineutraaleiksi, kun viimeiset sukupuolittuneet nimikkeet poistettiin käytöstä. Tilastokeskuksessa siirryttiin elokuussa joustavaan hybridityömalliin, ja hybridimallin joustavuus on saattanut vaikuttaa työskentelytilojen ja tuloksellisen työskentelyn arvion nousuun. Toisaalta edellisvuonna eniten petrannut

kysymys koskien johdon toimintaa koki seurantavuonna eniten laskua edellisvuoteen nähden, joskin lasku jäi pienehköksi. Tähän laskevaan arvioon vaikuttanee haastava toimintavuosi ja -ympäristö. Etenkin seurantavuoden alussa johdon viestintä tiukentuvista talousnäkyistä ja henkilötövuosista saattoi vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin ja turvallisuuden tunteeseen koskien palvelussuhteiden jatkuvuutta. Huomionarvoista on kuitenkin myös se, että kyse oli maltillisesta laskusta.

Tilastokeskuksessa väkivallan tai sen uhan kohteeksi ilmoitti joutuneensa 5 (2021: 5) prosenttia vastaajista, mikä on vähemmän kuin koko valtion tasoinen tulos yhteensä (13 %). Näistä vastaajista 11 prosenttia (2021: 11) ja koko valtion tasolla 39 prosenttia tarkensi, että oli joutunut väkivallan tai sen uhan kohteeksi viimeisen vuoden aikana. Väkipalvasta tai sen uhka olivat selvästi yleisempiä haastatteliijoilla (18 %) kuin kuukausipalkkaisilla (1%).

Työnsä vuoksi häirinnän tai vihapuheen kohteeksi eri kanavien välityksellä kertoo joutuneensa 4 (2021: 5) prosenttia tilastokeskuslaisista viimeisen vuoden aikana, kun koko valtion tasolla osuus on 8 prosenttia.

Tilastokeskuksella seksuaalisen häirinnän kohteeksi ilmoitti joutuneensa 4 prosenttia vastaajista ja näistä 45 prosenttia tarkensi, että häirintä ilmeni viimeksi kuluneen vuoden aikana. Häirintää esiintyi määrällisesti enemmän asiakkaiden kuin työtovereiden taholta. Koko valtion tasolla seksuaalisen häirinnän kohteeksi ilmoitti joutuneensa 3 prosenttia ja näistä 29 prosenttia ilmoitti häirintää tapahtuneen viimeisen vuoden aikana. Muun häirinnän tai epäasiallisen kohtelun kohteeksi raportoi joutuneensa 21 prosenttia vastaajista ja näistä 48 prosenttia ilmoitti muun häirinnän tai muun epäasiallisen kohtelun tapahtuneen viimeisen vuoden aikana. Koko valtion tasolla vastaavat luvut ovat 25 prosenttia ja 50 prosenttia.

Epäasiallisen kohtelun ja häirinnän kokemuksia kartoitettiin seurantavuonna eri kysymysten avulla kuin aiemmin, mikä selittää havaintojen kasvua edellisvuoteen nähden. Seurantavuoden kysymyspatteristossa kartoitettiin työyhteisön sisäisten tapahtumien lisäksi myös työyhteisön ulkopuolisten henkilöiden harjoittamaa häirintää ja epäasiallista kohtelua. Lisäksi seurantavuonna esimerkiksi käyntihaastatteluja toteutettiin enemmän kuin tiukkojen koronarajoitusten aikaan edellisvuosina, mikä selittää havaintojen kasvanutta määrää.

Taulukko 24: Muut yhteiset henkilöstövoimavarojen mittarit (VM).

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2022 toteuma	2021–22 muutos
Suoraan pääjohtajan alaisten johtajien johtamissopimusten osuus, %	-	0	-	100	+100 %-yks.
Monipaikkaisesti rekrytoidun henkilöstön osuus kaikista rekrytoiduista vuoden aikana, % (seurantamittari)	-	0	-	0	0
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä (VMBaro 5.5)	3,87	3,96	4,00	4,14	+0,18 yks.

Suoraan pääjohtajan alla toimii neljä ylijohtajaa. Pääjohtajan vaihtuminen kesken vuotta 2021 vaikutti niin, että johtamissopimukset laadittiin vasta vuodelle 2022.

Virastolla on yksi Helsingissä sijaitseva toimitila. Työskentelyn muutamilta eri paikkakunnilta käsin toivotaan mahdollistuvan valtion yhteisten toimitilaratkaisujen edistyessä.

Seurantavuonna henkilöstöä ei rekrytoitu monipaikkaisesti. Käytettävissä ei ollut tiloja monipaikkaista työskentelyä varten, mutta selvitystyö on käynnissä. Toisaalta suuri osa henkilöstä työskenteli etänä suurimman osan vuodesta, sillä toimistolle palattiin vasta seurantavuoden elokuusta lähtien ja tuolloinkin läsnätyötä tuli tehdä 4 päivää kuukaudessa.

Henkilöstökyselyssä arvio ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta työyhteisössä on parantunut jokaisella mittauskerralla. Seurantavuonna positiivinen kehitys oli huomattavan korkea aiempaan seurantahistoriaan nähden, sillä yhdenvertaisuuden toteutumisen kokemus kohosi 0,18 indeksipisteellä niin, että koko Tilastokeskuksessa pistekeskisarvoksi muodostui 4,14. Työyhteisön toimintakulttuuri on Tilastokeskuksessa vahvuus. Tämän vahvuuden ylläpitoon panostetaan jatkossakin.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

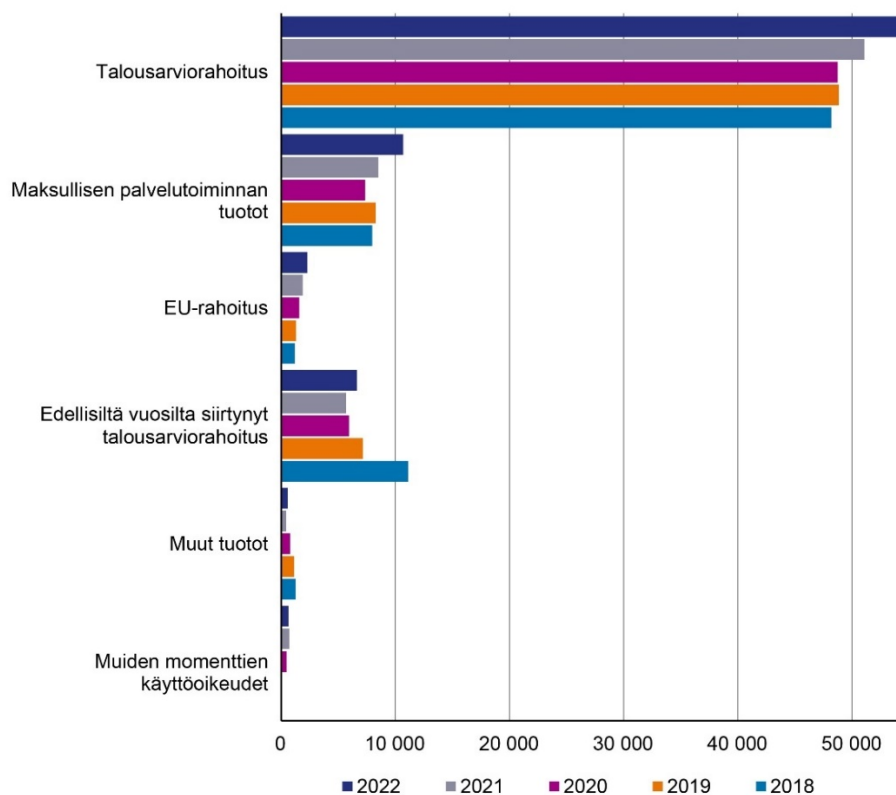
1.7.1 Rahoituksen rakenne

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta kaikkiaan 75,8 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevan rahoituksen määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 7,5 miljoonaa euroa.

Pääosa toimintavuoden rahoituksesta, 55 miljoonaa euroa (73 %) saatiin valtion talousarviossa toimintamenomäärärahana. Muiden momenttien käyttöoikeuksia oli käytettävissä 0,7 miljoonaa euroa. Lisäksi käytettävissä oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintamenorahoitusta 6,6 miljoonaa euroa.

Ulkopuolista rahoitusta saatiin yhteensä 13,6 miljoonaa euroa. Tästä maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,7 miljoonaa euroa. EU-rahoitusta saatiin 2,3 miljoonaa euroa. Lisäksi muuta ulkopuolista rahoitusta oli käytettävissä toimintavuonna 0,6 miljoonaa euroa, joka muodostui pääosin yhteistyöhankeista muiden valtion virastojen ja laitosten kanssa.

Kuva 3: Toiminnan rahoitusrakenne 2018–2022, 1 000 €.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Oheisessa taulukossa on esitetty Tilastokeskuksen vuoden 2022 talousarvion toteutuma.

Taulukko 25: Talousarvion toteumalaskelma.

Tilastokeskuksen rahoitus (1000 €)	2021	2022	Muutos %
Budjetti 28.30.01	51 062	54 961	+8
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 689	6 637	+17
Siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 637	11 807	+78
Muiden momenttien käyttöoikeudet (sis. ed. vuosilta siirtyneet)	729	659	-10
Valtuus: Rakennusten arvostamishankkeelle myönnetty valtuutta 5,6, milj., josta käyttämättä 0,3 milj. Valtuuksien käytöstä 2022 aiheutunut TA-meno 934 t €.			
Alv menot mom. 28.01.29	2 158	2 386	+11
Alv tulot 11.04.01	1 141	1 188	+4

Tilastokeskus sai valtion talousarviosta rahoitusta kaikkiaan 57,7 miljoonaa euroa. Rahoituksesta pääosa, 55 miljoonaa euroa, oli toimintamenomäärärahaa, jonka määrä kasvoi 3,9 miljoonaa euroa (8 %). Vuoden 2022 talousarviossa uusina myöntöinä rahoitusta saatiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen lisätehtävien menoihin 1,77 miljoonaa euroa ja säädöspohjaisen ja ympäristötilastoinnin tilastotuotannon laajentumiseen 0,45 miljoonaa euroa. Liikenteen ja työkonoiden päästölaskennan kehittämiseen myönnettiin 0,95 miljoonaa euroa ja datahuoneen valmistelumenoihin 0,25 miljoonaa euroa, nämä myönnettiin kuitenkin vasta vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa, joten niiden käyttö vuonna 2022 jäi tavoitetta vähäisemmäksi ja tehtäviä siirtyi seuraavalle vuodelle. Myöskään kaikkia soteuudistukseen kohdistettuja rahoja ei käytetty vuonna 2022.

Muiden momenttien käyttöoikeuksia sisältäen arvio- ja siirtomäärärahoja oli käytettävissä yhteensä 0,66 miljoonaa euroa. Näitä käytettiin vuonna 2022 yhteensä 0,33 miljoonaa euroa. Lisäksi edellisiltä vuosilta siirtynyttä toimintamenomäärärahaa oli käytössä 6,6 miljoonaa euroa. Arvonlisäveromenoja maksettiin 2,4 miljoonaa euroa. Arvonlisäverotuloihin kirjattiin 1,2 miljoonaa euroa.

Tilastokeskukselle on myönnetty valtuutta rakennusten arvostamishankkeelle vuosille 2018–2023 kaikkiaan 5,6 miljoonaa euroa. Valtuudesta on vielä käyttämättä 0,3 miljoonaa euroa. Valtuuden käytöstä aiheutui talousarviomenoa 0,93 miljoonaa euroa vuonna 2022.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi budjetoitiin 61,9 miljoonaa euroa ja tuotoiksi 10,0 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 8,0 miljoonaa euroa. Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön välisessä vuoden 2022 tulossopimuksessa Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi arvioitiin 65,3 miljoonaa euroa ja tuotoiksi 12,0 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 8,5 miljoonaa euroa. Kokonaismenojen toteuma vuonna 2022 oli lopulta 63,7 miljoonaa euroa (sisältäen muiden momenttien käytön), tuotot olivat 13,6 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 10,7 miljoonaa euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 11,8 miljoonaa euroa.

Siirtyvä erä kasvoi 5,2 miljoonaa euroa (78 %). Kasvun taustalla on useita tekijöitä. Tuotot kasvoivat yli odotusten, isoimpana osatekijänä oli maksullisen toiminnan tuottojen kasvu. Maksullisen toiminnan tuottotavoite vuodelle 2022 oli selvästi aliarvioitu, epävarmojen tuottojen kotiuttamisen osalta arvio oli tehty liian kriittisesti.

Menot jäivät myös arvioitua pienemmiksi. Varsinkin palvelujen ostot jäivät tavoitteesta. Kyvyissä ostaa palveluita on kehitettävää samoin kuin palveluiden ostamisen vaatimassa

sisäisessä resurssoinnissa. Matkustus ei vieläkaan palannut korona-aikaa edeltävälle tasolle. Lisäksi vuoden 2022 talousarviossa ja toisessa lisätalousarviossa saatuja määrärahoja siirtyi käytettäväksi seuraavalle vuodelle. Odotettavissa olevista tiukkenevista kehyksistä johtuen HTV määrää ei kuitenkaan lähdetty kasvattamaan vaan pysyttiin samassa suuruusluokassa kuin edellisenä vuonna.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 26: Tuotto- ja kululaskelman mukaiset tuotot.

Tuotot	2021	2022	Muutos %
Maksullisen toiminnan tuotot	8 508	10 692	+26
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	2 201	2 737	+24
Muut toiminnan tuotot	115	123	+7
Yhteensä	10 825	13 552	+25

Tilastokeskuksen tuotot vuonna 2022 olivat 13,6 miljoonaa euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 2,7 miljoonaa euroa (25 %).

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 2,2 miljoonaa euroa (26 %), tuotot vuonna 2022 olivat ennätyskelliset 10,7 miljoonaa euroa. Kasvua tapahtui kaikissa päätuoteluokissa, mutta eniten tuotot kasvoivat suurimmassa päätuoteluokassa eli toimeksiantopalveluissa. Euromääräisesti kasvua tuli 1,6 miljoonaa euroa (23 %). Tuoteluokan sisällä isoin kasvu 0,8 miljoonaa euroa (58 %) syntyi tutkijapalveluissa. Tähän vaikuttivat osaltaan tutkijapalveluiden hintojen tarkistukset vuoden 2022 alussa, joka sisälsi myös uuden käyttäjämaksun. Muilta osin maksullisen työn tuntihinnat pysyivät edellisen vuoden tasolla.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa (24 %) ollen 2,7 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääosin EU:lta saatujen yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen kasvusta. Nämä tuotot muodostuivat EU:n Grants-hankkeista ja olivat 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2022, kun vuonna 2021 ne olivat 1,9 miljoonaa euroa. Grantsien määrä vuonna 2022 oli edellisvuotta suurempi, johtuen osittain lukuisista säädösmuutoksista. Muita tuottoja saatiin 0,1 miljoonaa euroa, joka on samalla tasolla kuin vuonna 2021.

Taulukko 27: Tuotto- ja kululaskelman mukaiset kulut.

Kulut (1 000 €)	2021	2022	Muutos %
Yhteensä	61 900	65 758	+6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	191	182	-5
Henkilöstökulut	45 730	46 772	+2
Vuokrat	3 056	3 167	+4
Palvelujen ostot	11 425	12 083	+6
sis. Valtori ja Palkeet	5 513	5 390	-2
Muut kulut	1 319	1 665	+26
sis. matkustuskuluja	208	459	+121
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1	1	-200

Kulut (1 000 €)	2021	2022	Muutos %
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 327	8	-101
Poistot	1 507	1 880	+25
Jäämä 1	51 076	52 206	+2
Rahoitustuotot ja -kulut	-0	-1	+255
Jäämä 2	51 075	52 205	+2
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista	1 017	1 200	+18
Perityt arvonlisäverot	-1 141	-1 188	+4
Suoritettut arvonlisäverot	2 158	2 388	+11
Tilikauden tuotto- / kulujäämä	52 093	53 405	+3

Tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut olivat 65,8 miljoonaa euroa, joka on 3,9 miljoonaa euroa (6 %) edellisvuotta enemmän.

Aine-, tarvike- ja tavaraostoihin käytettiin 0,2 miljoonaa euroa. Tämä on samaa tasoa kuin vuonna 2021.

Henkilöstökulut olivat 46,8 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen on 1,0 miljoonaa euroa (2 %). Palkkoja korottivat valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaiset yleiskorotukset. Henkilötyövuoden hinta kasvoi 3 %. Tilastokeskuksen henkilötyövuoden hinta on edelleen valtiotasoisien keskiarvon alapuolella. Henkilötyövuodet pysyivät samassa suuruusluokassa kuin edellisenä vuonna, laskua 5 henkilötyövuotta (-1 %).

Vuokramenoissa kasvua oli noin 0,1 miljoonaa euroa (4 %). Tämä johtuu Senaatti-kiinteistöjen vuokrankorotuksesta. Toimitilapinta-alaa supistettiin 2 009,5 neliometriä vuoden lopussa, vuokravaikutus tästä alkaa vasta 1.1.2023.

Palvelujen ostoihin käytettiin 12,1 miljoonaa euroa vuonna 2022, joka on 0,7 miljoonaa euroa (6 %) enemmän kuin vuonna 2021. Suurin osa kasvusta 0,6 miljoonaa euroa tapahtui Tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluiden ostoissa, toteuma vuonna 2022 oli 1,9 miljoonaa euroa ja 1,3 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tämä selittyy suurelta osin kehittämishankkeiden ostopalveluiden käytön kasvulla. Muut ICT-käyttöpalvelut olivat 1,0 miljoonaa euroa, joka on 0,1 miljoonaa euroa (11 %) enemmän kuin vuonna 2021. Postimenot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (20 %), vuonna 2022 toteuma oli 0,7 miljoonaa euroa ja 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2021. Tämä johtuu pääasiassa yleisestä postimaksujen hintatason noususta. Valtorin ja Palkeiden menot muodostavat edelleen suurimman osan (45 %) kaikista palvelujen ostoista. Molempien menot olivat kuitenkin laskeneet hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten rahaa käytettiin Valtorin palveluihin, 4,8 miljoonaa euroa, laskua edelliseen vuoteen on hieman, 0,1 miljoonaa euroa (-2 %). Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeilta ostettiin palveluita 0,5 miljoonalla eurolla, laskua vuoteen 2021 on myös hieman, 0,1 miljoonaa euroa (-4,5 %). Terveyspalvelujen ostot ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuonna 2021, ollen 0,4 miljoonaa euroa myös vuonna 2022.

Matkustuskulut olivat 0,46 miljoonaa euroa, tämä on 0,25 miljoonaa euroa (121 %) enemmän kuin vuonna 2021. Matkustuskulut eivät kuitenkaan ole edelleenkaan palanneet korona-aikaa edeltävälle tasolle.

Julkaisuvaraston arvo laski hieman. Vuonna 2022 valmistus omaan käyttöön sisältää yhden vuoden 2021 laskun korjauksen. Käyttöomaisuudesta tehtiin poistoja 1,9 miljoonalla eurolla. Arvonlisäveroa perittiin 1,2 miljoonaa euroa ja maksettiin 2,4 miljoonaa euroa.

1.7.4 Tase

Taulukko 28: Taseen vastaavat.

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	Muutos %
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aineettomat hyödykkeet	6 920	5 353	-23
Muut pitkävaikutteiset menot	3 418	5 353	+57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 502	-	-
Aineelliset hyödykkeet	411	75	-82
Kalusteet	410	74	-82
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1	0
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	7 332	5 428	-26
Vaihto- ja rahoitusominaisuus			
Vaihto-ominaisuus	6	5	-17
Lyhytaikaiset saamiset	2 340	3 977	+70
Rahat, pankkisaamiset	1	1	-50
Vaihto- ja rahoitusominaisuus yhteensä	2 347	3 983	+70
VASTAAVAA yhteensä	9 678	9 411	-3

Tilastokeskuksen taseen loppusumma oli 9,4 miljoonaa euroa, joka on 0,3 miljoonaa euroa (-3 %) edellisvuotta pienempi. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvo oli 5,4 miljoonaa euroa, joka on 1,9 miljoonaa euroa (-26 %) edellisvuotta pienempi. Kalusteiden tasearvo pienentyi 0,07 miljoonaan euroon, laskua edellisvuoteen 0,34 miljoonaa euroa (-82 %). Vuoden 2022 aikana kalusteita myytiin 0,05 miljoonalla eurolla, johtuen vuoden 2022 lopussa tapahtuneesta toimitilapinta-alan supistamisesta (-2 009,5 m²).

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo kasvoi 1,64 miljoonaa euroa (70 %). Tämä johtui lyhytaikaisten saamisten kasvusta. Lyhytaikaisiin saamisiin kirjataan maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan saatavia sekä EU:lta laskutettavia matkakorvauksia ja muita saamisista. Näiden saamisten arvo oli 3,98 miljoonaa euroa. Kasvu johtui lyhytaikaisten myyntisaamisten arvon kasvusta 1,77 miljoonalla eurolla (129 %). Lyhytaikaisten myyntisaamisten arvo oli vuoden 2022 taseessa 3,14 miljoonaa euroa. Suurin osa lyhytaikaisista myyntisaamisista 1,66 miljoonaa euroa muodostui kuitenkin valtion sisäisistä saamisista. Lopuista 1,47 miljoonasta eurolla suurin osa muodostui saatavista kaupungeilta, kunnilta ja oppilaitoksilta. Julkaisuvälineiden arvo oli 5 000 euroa.

Oman pääoman arvo kasvoi 15 prosenttia ollen 4,9 miljoonaa euroa. Vierias pääoma oli arvoltaan 14,3 miljoonaa euroa ja kasvua vuoteen 2021 oli 0,4 miljoonaa euroa (3 %). Vieraan pääoman eristä merkittävin oli 9,3 miljoonaa euron siirtovelka, joka muodostuu pääosin lomapalkkavelasta henkilöstölle 9,1 miljoonaa euroa. Lomapalkkavelka kasvoi 0,2 miljoonaa euroa vuonna 2022. Saatujen ennakkoiden määrä pieneni 0,2 miljoonaa euroa (-20 %) johtuen EU-rahoitteisten projektien tulojen jakson kasvusta. Ostovelkojen määrä kasvoi 0,2 miljoonalla eurolla (12 %). Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (8 %), samoin edelleen tilitettävät erät kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (13 %).

Taulukko 29: Taseen vastattavat.

VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022	Muutos %
Oma pääoma			
Valtion pääoma	-4 280	-4 938	+15
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369	-2 369	0
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 371	-1 911	+39
Pääoman siirrot	51 553	52 748	+2
Tilikauden tuotto- ja kulujäämä	-52 093	-53 405	+3
Oma pääoma yhteensä	-4 280	-4 938	+15
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen vieras pääoma	13 959	14 349	+3
Saadut ennakot	787	633	-20
Ostovelat	2 217	2 473	+12
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	838	909	+8
Edelleen tilittävät erät	936	1 056	+13
Siirtovelat	9 175	9 266	+1
Muut lyhytaikaiset velat	5	12	+140
Vieras pääoma yhteensä	13 959	14 349	+3
VASTATTAVAA yhteensä	9 678	9 411	-3

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tilastokeskuksen johto vastaa talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Tilastokeskuksen johdon tehtävänä on valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 69 §:n mukaan huolehtia siitä, että virastossa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset valvontamenettelyt. Menettelyillä varmistetaan viraston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Tilastokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnassa noudatetaan Valtiovarainministeriön hyvän hallinnon ohjeistuksia ja suosituksia sekä soveltuvin osin kansainvälistä COSO-sisäisen valvonnan viitekehystä ja ISO 31000-riskienhallintastandardia. Tilastokeskuksen sisäisen valvonnan velvoitteet on kuvattu työjärjestyksessä, taloussäännössä ja johtamismallissa. Nämä yhdessä viraston muiden ohjeiden kanssa muodostavat asianmukaiset toimintaperiaatteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyille.

Tilastokeskuksen johto on vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa käyttäen valtiovarain controller-toiminnon arviointikehikkoa, joka perustuu COSO 2013 -malliin. Arvioinnissa on hyödynnetty Tilastokeskuksen talouden ja toiminnan suunnitelma- ja seurantaraportteja, tietoturva- ja tietosuojamateriaalia ja -ohjeistusta, sisäisen tarkastuksen tarkastusraportteja,

henkilöstökyselyn tuloksia sekä muuta relevanttia ohjeistusta ja dokumentaatiota. Lisäksi johtajille, osastopäälliköille ja johtaville asiantuntijoille on lähetetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikysely, jonka tuloksia on hyödynnetty kokonaiskuvan luomisessa nykytilasta. Arvioinnissa on lisäksi huomioitu aiemmat arvioinnit ja niiden pohjalta tehty kehitystyö.

Arvioinnin perusteella Tilastokeskuksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on toiminnan laajuuteen nähden asianmukaisesti järjestetty.

Sisäisen valvonnan arviointi osa-alueittain

- Ohjausympäristö on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Viraston strategia on päivitetty ja tavoitteiden toteuttamista varten on tarkempi strateginen toimeenpanosuunnitelma. Henkilöstöressurssien määrä ja riittävyys kuitenkin huolestuttaa enemmän kuin vuosi sitten. Resurssitilanne edellyttää toimintojen priorisointia ja vanhasta luopumista erityisesti uusia tehtäviä harkittaessa.
- Riskien arviointi on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Riskienhallinnan toimintoja on viime vuosina kehitetty. Johdon ja palvelualueiden riskityöpajat on vakiinnutettu osaksi jatkuvaa toimintaa ja tietojärjestelmien ja pilvipalveluiden riskiarviota on kehitetty. Riskienhallinnan raportoinnin kehittämiseen on edelleen syytä panostaa.
- Valvontatoimenpiteet ovat pääosin asianmukaisesti järjestetty. Keskeiset toimintaprosessien ja niihin liittyvät valvontatoimenpiteet on tunnistettu ja kuvattu. Käyttövaltuuksien hallinta toteutuu hyvin. Kehitettävää on edelleen muiden valvontatoimien varmentamisessa. Euroopan tilastovirasto (Eurostat) toteuttaa vuonna 2023 tietoturvatarkastuksen (ISO 27001), johon on valmistauduttu.
- Tieto ja viestintä on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän ja raportoinnin uudistaminen on käynnissä. Häiriö- ja kriisiviestinnän ohjeistusta on tarkennettu. Sisäisen tiedonkulun vaikuttavuutta on parannettava. Sidosryhmälinjaukset on päivitetty ja asiakaspalautteita käsitellään säännöllisesti. Tiedonhallintalain toimeenpano etenee mutta vaatii viestinnän tehostamista, toimintojen kehittämistä ja ohjeistuksen selventämistä.
- Seurantatoimenpiteet ovat pääosin asianmukaisesti järjestetty. Sisäisen valvonnan vastuut ja tehtävät on kuvattu viraston ohjeistuksessa. Esimiehille järjestetään myös johtamisklinikoita, joissa tarkemmin käsitellään eri osa-alueiden tehtäviä ja valvontaa. Sisäisiä ja ulkoisia arviointeja tehdään säännöllisesti.

1.9 Arviointien tulokset

EU:n tilastoalan kolmas käytännesääntöjen vertaisarviointikierron aloitettiin vuonna 2021 ja arviointikäynti oli marraskuussa 2021. Tilastokeskuksen lisäksi Suomesta olivat mukana Tulli, Luonnonvarakeskus, Maahanmuuttovirasto sekä Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos muina tilastojen tuottajina.

Seurantavuonna saatiin lopullinen arviointiraportti. Sen mukaan Tilastokeskus noudattaa käytännesääntöjä. Tilastokeskus suunnitteli toimenpiteet annettuihin suosituksiin, jotka koskivat tiivistetysti

- kansallisen tilastoalan koordinoinnin ja yhteistyön (metadata) vahvistamista
- Suomen yhteistä ESS-tilastojen julkaisukalenteria (ESS, European Statistical System)
- Tilastokeskuksen resurssien vahvistamista
- henkilöstön koulutuksen lisäämistä
- hallinnollisten aineistojen muutosvalmisteluun osallistumista
- yksityisten aineistojen käytön mahdollistamista

- muiden valtion virastojen hallussa olevien henkilöiden yhteystietojen käytön mahdollistamista
- tilasto-ohjelmaa, joka tulisi valmistella läheisemmässä yhteistyössä muiden tilastontuottajien kanssa
- erilaisten tiedonkäyttäjien tukemista tiedon etsinnässä
- yhdenmukaista yksikködatan tarjoamista muiden virastojen kanssa

Seurantavuonna työstiin vuoden 2021 EDP-dialogivierailun palautteen mukaisia kohteita. Suurin oli ARA-korkotukilainojen laskentaan tehty menetelmämuutos.

Tammikuussa 2022 Eurostatista ja EKP:stä tehtiin ns. MIP-vierailu (Macroeconomic Imbalance Procedure). Laatua koskevia toimenpidesuosituksia annettiin noin 20, joista vuodelle 2022 aikataulutetut tehtävät on tehty.

VTV tarkasti julkisen talouden tilastojen luotettavuuden ja tarkastusraportti julkaistiin 15.11.2022. Tarkastuksen perusteella julkisen talouden tilastot ovat luotettavia, tilastointi antaa hyvän pohjan finanssipoliittiselle päätöksenteolle ja tilastot laaditaan EU:n yhteisen ohjeistuksen mukaisesti. Tarkastusviraston suositusten mukaan Tilastokeskuksen tulisi nykyistä selkeämmin määritellä laadunvarmistusprosessinsa sekä lisätä laadunvarmistus- ja laadintamenetelmien avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. VM:lle kohdistetut suositukset koskivat kuntataloustilastoinnin jatkamista sekä kustannusvaikutusten arvioimista, uudistuksissa, joita perustellaan säästöillä.

Eurostat on arvioinut eräiden tilastojen tai tilastointialueiden raportointia. Saatu palaute on erittäin hyvää.

Taulukko 30: Eurostatin arviot yritystilastoista 2020–2022.

Tilastointialue	Arvio 2019	Arvio 2020	Arvio 2022	Arviointi 2022
Lyhyen aikavälin tilastot (STS)	VG	10/10	10/10	-
Rakennetilastot (SBS, liitteet 1–4 ja 8)	-	-	-	-
Rakennetilastot, yritysdemografia (SBS, liite 9)	100	-	-	-
Yritysrekisteri	100/100	98/100	97/100	Kaikkia pakollisia muuttujia ei toimitettu
Teollisuuden hyödyketilasto	-	VG	VG	-
T&K-tilasto	VG	VG	VG	-
Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa	-	VG	VG	-
Innovaatiotilasto	VG	-	-	Tehdään joka toinen vuosi
Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa	-	VG	VG	-
Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla	-	VG	VG	-
HICP (Harmonised Indices of Consumer Prices)	-	compliant	compliant	-

VG: Very good compliance, all required data (with minor exceptions) is delivered in time

G: Good compliance, few elements are missing or small delays in data delivery

P: Data is partly available but major elements of compliance are missing or

deadlines are not respected

N: A large part of the data is missing or there are major delays in deliveries

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Seurantavuonna oli 57 vähäistä maksuaikakortin virheellistä käyttöä yhteensä 19 henkilöllä. Summa oli yhteensä 473,57 euroa, joka on peritty kokonaisuudessaan takaisin. Virheellisistä käytöistä 41 koski julkisen liikenteen (HSL) matkalippujen ostamista ja matkasovelluksen käyttämistä.

1.11 Kuvioiden 1–3 tiedot taulukkomuodossa

Taulukko 31: Kuvion 1 tiedot. Tilastokeskuksen menojen rakenne 2018–2022, 1 000 €.

	2018	2019	2020	2021	2022
Muut menot	4 214	2 522	1 319	1 510	1 863
Vuokrat	3 399	3 030	3 053	3 056	3 154
Palveluhankinnat	11 658	11 646	11 414	11 413	12 071
Henkilöstömenot	43 295	43 593	42 969	45 306	46 566

Taulukko 32: Kuvion 2 tiedot. Tulot asiakasryhmittäin 2018–2022, 1 000 €.

	2018	2019	2020	2021	2022
Valtio	3 163	4 180	3 291	3 118	4 736
Kunnat	1 074	1 020	1 060	1 033	1 064
Elinkeinoelämä	1 482	1 457	1 421	1 625	1 799
Muut	2 251	1 621	1 569	2 733	3 094

Taulukko 33: Kuvion 3 tiedot. Toiminnan rahoitusrakenne 2018–2022, 1 000 €.

	2018	2019	2020	2021	2022
Muiden momenttien käyttöoikeudet	0,0	30,1	476,4	717,1	651,0
Muut tuotot	1 261,6	1 155,2	778,1	448,0	567,4
Edellisiltä vuosilta siirtynyt talousarviorahoitus	11 113,3	7 154,9	5 951,3	5 689,0	6 637,0
EU-rahoitus	1 203,0	1 311,6	1 574,7	1 885,5	2 293,0
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot	7 971,0	8 277,6	7 339,9	8 508,5	10 692,0
Talousarviorahoitus	48 172,0	48 843,0	48 738,0	51 062,0	54 961,0

2 Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	1 140 669,79	1 187 701	1 187 700,98	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	1 140 669,79	1 187 701	1 187 700,98	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot		1 935	1 935,48	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot		1 935	1 935,48	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		1 140 669,79	1 189 636	1 189 636,46	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen käyttö 2022	Talousarvion 2022 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	53 232 127,11	57 671 840	45 539 786,45	12 132 053,72	57 671 840,17	0,00	6 932 469,60	62 218 469,60	50 086 415,88	12 132 053,72
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	2 158 127,11	2 385 840	2 385 840,17		2 385 840,17	0,00				
28.30.01.	Tilastokeskuksen toimintamenot (S2)	51 062 000,00	54 961 000	43 153 946,28	11 807 053,72	54 961 000,00	0,00	6 636 646,36	6 159 764,36	49 790 592,64	11 807 053,72
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (A)	12 000,00									
28.70.01.	Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)		325 000		325 000,00	325 000,00	0,00	278 242,31	603 242,31	278 242,31	325 000,00
28.70.22.	Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)							17 580,93	17 580,93	17 580,93	0,00
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		20 130	20 129,74		20 129,74	0,00	0,00	20 129,74	20 129,74	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)		20 130	20 129,74		20 129,74	0,00		20 129,74	20 129,74	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)		20 130	20 129,74		20 129,74	0,00		20 129,74	20 129,74	0,00
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		5 926	5 925,60		5 925,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)		5 926	5 925,60		5 925,60	0,00				
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		5 926	5 925,60		5 925,60	0,00				
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala		2 400	2 400,00		2 400,00	0,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00
35.01.01.	Ympäristöministeriön toimintamenot (S2)							10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00
	35.01.01.07. Kehittäminen ja suunnittelu (KPY)							10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)		2 400	2 400,00		2 400,00	0,00				
Määrärahatilit yhteensä		53 232 127,11	57 700 295,51	45 568 241,79	12 132 053,72	57 700 295,51	0,00	6 942 469,60	62 248 599,34	50 116 545,62	12 132 053,72

Tilastokeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) *)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (28.30.01 ja Rakennusten arvostamishanke), johon valtuus liittyy **)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ***)	Vuoden 2022 valtuudet						Uusittu v. 2023 TA:ssa	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä								
Momentti	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	934	934	0	0	0	934	
Aikaisempien vuosien valtuudet	0							0	0	0	0	0	0	
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		5 600	0	5 600	5 300	300	300	934	934	0	0	0	934	
Yhteensä	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	934	934	0	0	0	934	
Aikaisempien vuosien valtuudet	0							0	0	0	0	0	0	
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

*) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

**) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."

***) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

****) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

3 Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 691 694,72		8 508 478,65	
Muut toiminnan tuotot	2 860 093,87	13 551 788,59	2 316 041,64	10 824 520,29
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	182 118,89		190 691,88	
Henkilöstökulut	46 772 188,85		45 729 941,09	
Vuokrat	3 166 584,19		3 056 480,56	
Palvelujen ostot	12 082 843,46		11 425 259,58	
Muut kulut	1 665 301,87		1 319 063,57	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	651,85		-1 152,54	
Valmistus omaan käyttöön (-)	7 884,00		-1 326 884,85	
Poistot	1 880 338,05	-65 757 911,16	1 507 013,66	-61 900 412,95
JÄÄMÄ I		-52 206 122,57		-51 075 892,66
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 574,03		423,67	
Rahoituskulut	-94,02	1 480,01	-6,60	417,07
JÄÄMÄ II		-52 204 642,56		-51 075 475,59
JÄÄMÄ III		-52 204 642,56		-51 075 475,59
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 187 700,98		1 140 669,79	
Suoritetut arvonlisäverot	-2 388 240,17	-1 200 539,19	-2 158 127,11	-1 017 457,32
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-53 405 181,75		-52 092 932,91

4 Tilastokeskuksen tase

Tase	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikuttiset menot	5 352 865,34		3 417 538,86	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	5 352 865,34	3 502 294,50	6 919 833,36
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Kalusteet	73 542,94		410 378,53	
Muut aineelliset hyödykkeet	1 484,57	75 027,51	1 484,57	411 863,10
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		5 427 892,85		7 331 696,46
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	5 282,03	5 282,03	5 933,88	5 933,88
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	3 135 595,39		1 367 703,25	
Siirtosaamiset	49 509,42		181 908,34	
Muut lyhytaikaiset saamiset	791 892,16	3 976 996,97	790 551,99	2 340 163,58
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	1 373,45		872,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-253,30	1 120,15	-308,22	563,78
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		3 983 399,15		2 346 661,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ		9 411 292,00		9 678 357,70

VASTATTAVAA	31.12.2022		31.12.2021	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369 173,31		-2 369 173,31	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 911 111,93		-1 370 770,35	
Pääoman siirrot	52 747 608,25		51 552 591,33	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-53 405 181,75	-4 937 858,74	-52 092 932,91	-4 280 285,24
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	633 009,54		787 275,32	
Ostovelat	2 472 608,49		2 217 423,10	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	908 818,85		838 068,62	
Edelleen tilittävät erät	1 056 325,57		936 062,54	
Siirtovelat	9 266 199,41		9 175 039,06	
Muut lyhytaikaiset velat	12 188,88	14 349 150,74	4 774,30	13 958 642,94
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		14 349 150,74		13 958 642,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		9 411 292,00		9 678 357,70

5 Tilastokeskuksen liitetiedot

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Budjetointia koskevia muutoksia ei ole tehty vuonna 2022.

- 2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.

Tilastokeskuksella ei ollut vuodenvaihteessa merkittäviä valuuttamääräisiä laskuja.

- 3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.

Tilastokeskuksen tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä Valtiovarainministeriön määräyksiä ja ohjeita.

Valmistusta omaan käyttöön oli 0,00 euron arvosta vuonna 2022 ja 1 326 884,85 euron arvosta vuonna 2021. Vuonna 2022 ei tunnistettu keskeneräiseen käyttöomaisuuteen aktivoitavia kohteita vaan toiminta oli enemmän kehittämistä ja jatkuvaa ylläpitoa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Tilastokeskuksen yhdenmukaisten periaatteiden, säännösten ja määräysten mukaisesti.

- 4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Tilastokeskuksessa ei ole tehty aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

- 5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.

Tilinpäätösvouden ja edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään.

- 6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Tilastokeskuksella ei ole tilinpäätösvouden jälkeisiä olennaisia tapahtumia, joita ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen käyttö vuonna 2022	Talousarvion 2022 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
								Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.30.01. Tilastokeskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	61 903 990,33	64 961 000	56 704 667,66		68 511 721,38				63 357 601,34	
	Bruttotulot	10 841 990,33	10 000 000	13 550 721,38		13 550 721,38				13 567 008,70	
	Nettomenot	51 062 000,00	54 961 000	43 153 946,28	11 807 053,72	54 961 000,00	0,00	6 636 646,36	61 597 646,36	49 790 592,64	11 807 053,72
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	0,00		5 925,60		5 925,60					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	0,00	5 926	5 925,60		5 925,60	0,00				
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	0,00								10 000,00	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	0,00						10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 4.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2022	2021
Henkilöstökulut	39 014 296,06	37 981 204,61
Palkat ja palkkiot	38 855 190,67	37 743 015,09
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	159 105,39	238 189,52
Henkilösivukulut	7 757 892,79	7 748 736,48
Eläkekulut	7 139 368,36	6 882 670,30
Muut henkilösivukulut	618 524,43	866 066,18
Yhteensä	46 772 188,85	45 729 941,09
Johdon palkat ja palkkiot, josta	594 329,87	559 266,01
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 213,85	1 180,00
Johdo	1 173,85	1 160,00
Muu henkilöstö	40,00	20,00

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
11490000 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	10	10	0
125–126 Koneet ja laitteet				
12550000 ICT-laitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet				
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
12800000 Taide-esineet	Ei poistoja			

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2022	6 172 147,43	3 502 294,50	9 674 441,93
Lisäykset	3 494 410,50	-7 884,00	3 486 526,50
Vähennykset	0,00	-3 494 410,50	-3 494 410,50
Hankintameno 31.12.2022	9 666 557,93	0,00	9 666 557,93
Kertyneet poistot 1.1.2022	-2 754 608,57	0,00	-2 754 608,57
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 559 084,02	0,00	-1 559 084,02
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-4 313 692,59	0,00	-4 313 692,59
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	5 352 865,34	0,00	5 352 865,34

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2022	1 606 270,14	1 484,57	1 607 754,71
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-311 631,17	0,00	-311 631,17
Hankintameno 31.12.2022	1 294 638,97	1 484,57	1 296 123,54
Kertyneet poistot 1.1.2022	-1 195 891,61	0,00	-1 195 891,61
Vähennysten kertyneet poistot	296 049,61	0,00	296 049,61
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-321 254,03	0,00	-321 254,03
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2022	-1 221 096,03	0,00	-1 221 096,03
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	73 542,94	1 484,57	75 027,51

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 8.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 9.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 10.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Tilastokeskuksella ei ole valtiontakauksia ja -vastuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset.

€	Talousarvio- menot 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 559 264,44	4 012 908,96	3 360 952,92	560 158,82	0,00	7 934 020,70

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset.

€	Talousarvio- menot 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	4 559 264,44	4 012 908,96	3 360 952,92	560 158,82	0,00	7 934 020,70

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 13.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 14.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 15.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 17.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT	€
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	1 766 529
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	1 766 529
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 782
Henkilöstökustannukset	881 559
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	82 532
Muut erilliskustannukset	124 198
Erilliskustannukset yhteensä	1 094 071
Tukitoimintojen kustannukset	646 921
Poistot	36 564
Korot	0
Muut yhteiskustannukset	145 210
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	828 695
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 922 767
TULOS	-156 238
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	-156 238
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0

6 Allekirjoitus

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Markus Sovala
Pääjohtaja

**Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document**

Asia / Sak / Case

TK/676/00.02.00/2023

Tilastokeskuksen toimintakertomus 2022 (tilinpäätös)

Asiakirja / Dokument / Document

TK/676/00.02.00/2023-1

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures